КАРАНАВІРУС ПАЎСЮЛЬ У ЕЎРОПЕ І ЗША 4

ДАХ НАД ГАЛАВОЙ ДЛЯ ШМАТДЗЕТНЫХ БАЦЬКОЎ

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

19 САКАВІКА 2020 г. ЧАЦВЕР № 54 (29168)

ЦЫТАТА ДНЯ

Іван КРУПКО, міністр сельскай гаспадаркі і харчавання:

«У краіне стартуе пасяўная кампанія, і фактычна ўся тэхніка, а гэта 93 %, гатовая да пасяўной. Думаю, што з кожным днём гатоўнасць сельгастэхнікі будзе павялічвацца. Да таго ж перад галіной была пастаўлена канкрэтная задача выкарыстоўваць якасную энерганасычаную тэхніку і машынатрактары, якія прадпрыемствы атрымалі ў лізінг. Службам Дзяржтэхнагляду раёнаў, у сваю чаргу, трэба разам выбудаваць работу па рамонце і прапрацаваць якасныя падыходы да захоўвання, утрымання і эксплуатацыі тэхнікі. Маркую, мы выбудуем гэтую работу з раёнамі і абласцямі».

«Таму і люблю я Оршу першым вялікім каханнем...»

Гэтыя словы Уладзімір Караткевіч прысвяціў свайму роднаму гораду. І малая радзіма адказвае яму ўзаемнасцю — сёлета ўвосень Орша рыхтуецца адзначыць 90-годдзе пісьменніка. Ужо сёння на вясновых гарадскіх вуліцах можна пабачыць плакаты з выявай Караткевіча і яго цытатамі. Напрыклад, на гэтым, што вісіць у цэнтры, напісана асабліва важнае для кожнага сёння і заўсёды: «Усе шляхі прыводзяць не да Рыма, а да родных вербаў і бяроз...»

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

КОРАТКА

- **«Еўрабачанне» адмянілі з-за каранавіруса.**
- Урад часова забараніў вываз з Беларусі незалежна ад краіны іх паходжання некаторых медыцынскіх тавараў, сярод якіх аднаразовыя камбінезоны і касцюмы хімабароны, рэспіратары, хірургічныя халаты, маскі, бахілы, бінты, вата, марля, розныя віды медыцынскіх пальчатак.
- **Вытворчасць дыхальных масак адкрыта ў індустрыяльным парку «Вялікі камень». Заяўленая эфектыўнасць фільтрацыі — не ніжэй за 99,999 %. Пры гэтым іх можна выкарыстоўваць на працягу 12—24 гадзін.**
- Рысь справакавала ДТЗ у Рэчыцкім раёне.
- **Абноўленыя банкноты Br20 і Br50 будуць уведзены ў абарачэнне з 23 сакавіка.**

Спецыяльны рэпартаж

Маскі, пальчаткі, антысептык і пытанне пра самаадчуванне

Як працуе прапускны пункт на беларуска-польскай граніцы

Фота Леаніда ШЧАГЛОВА.

СТАР. 4

НА ЎЗРОЎНІ СУСВЕТНЫХ СТАНДАРТАЎ

Жыві і квітней, Беларусь! Здароўе. Практычны падыход

Працуюць медыкі адной з галоўных бальніц Бабруйска

Медыцынская дапамога павінна канцэнтравацца не толькі ў сталіцы, а быць максімальна набліжанай да насельніцтва рэгіёнаў — такую задачу ставіць перад Міністэрствам аховы здароўя Прэзідэнт. Мы ўжо неаднаразова пісалі пра тыя захады, якія робяцца для паляпшэння медыцынскага абслугоўвання ў Магілёўскай вобласці, і станоўчых прыкладаў менш не робіцца. Бабруйская цэнтральная бальніца, адна з найбуйнейшых у рэгіёне (па сутнасці, яна выконвае абавязкі былога гарздраўаддзела), акрамя горада абслугоўвае яшчэ і найбліжэйшыя раёны — Бабруйскі, Глускі, Кіраўскі, Асіповіцкі. Летась праз яе прыёмны пакой прайшло 39 276 чалавек. Карэспандэнт «Звязды» паназірала, якімі магутнасцямі валодае ўстанова і наколькі сучасныя тут прапануюць паслугі.

СТАР. 13

ISSN 1990 - 763X

ЗВЯЗДА Да чытача з любоўю!

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

Ідзе падпіска на «Звязду» на II квартал 2020 года

ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА

Трэнды

ПІКЕ «ЧОРНАГА ЗОЛАТА»

Чым абернецца нафтавы крызіс?

Фота БелТА

Сённяшні крызіс на сусветным рынку нафты — прагназуемы трэнд, аб якім эксперты казалі яшчэ ў канцы мінулага года. Пра гэта ў прэс-цэнтры БелТА падчас чарговага пасяджэння праекта «Экспертнае асяроддзе» — «Нафта, каранавірус і новая рэальнасць» — заявіў аналітык Беларускага інстытута стратэгічных даследаванняў (БІСД) Аляксей АЎДОНІН.

БЕЗ ПАНІКІ

Эксперт звярнуў увагу, што ў канцы 2019-га шэраг азіяцкіх, амерыканскіх і еўрапейскіх аналітычных цэнтраў у адкрытых публікацыях папярэджвалі пра надыходзячы ў найбліжэйшы час рэзкі спад цэн на нафту. «Мы назіраем трэнд, які пачаў рэалізоўвацца», — адзначыў Аляксей Аўдонін. Па яго словах, з 2019 года адчувалася, што тэмпы росту сусветнай эканомікі ў цэлым і Кітая ў прыватнасці пачынаюць падаць. Як вынік — зніжалася спажыванне энерганосьбітаў.

Падзенне цэн на нафту ў 2020 годзе чакалася, магчыма, не настолькі рэзкае. Але свае карэктывы ўнёс каранавірус. У лістападзе 2019-га ў Кітаі выявілі так званага нулявога, першага заражанага пацыента. «Пік прыйшоўся на студзень, калі многія аналітычныя цэнтры заявілі аб хуткім і досыць моцным падзенні эканомікі Кітая, аднаго з асноўных спажыўцоў нафты. Гэтыя інфармацыйныя паведамленні адбіваліся на дынаміцы энергетычных рынкаў», — звярнуў увагу аналітык БІСД. На думку Аляксея Аўдоніна, каб прагназаваць развіццё сітуацыі, трэба па магчымасці адкінуць эмоцыі, панічныя настроі і не рабіць імгненных высноў.

ХІТРАЯ ЗДЗЕЛКА

Прэс-сакратар канцэрна «Белнафтахім» Аляксандр ЦІШЧАНКА падзяліўся сваімі назіраннямі за тым, што адбываецца на нафтавым рынку. «Выразна кідаецца ў вочы адна простая рэч: цэны падаюць, а буйных здзелак няма. Па сутнасці, мы не бачым выразных рухаў на рынку. Ёсць падзенне кошту акцый асобных кампаній, але нафта яшчэ нікуды не пайшла. Яшчэ ніхто не скарыстаўся момантам. Пакуль ідзе «прыстрэлка», — сказаў ён.

Што датычыцца прычын цяперашняга становішча, то, каб іх вызначыць, трэба шукаць, чые інтарэсы за ўсім гэтым стаяць. «У першую чаргу ў гэтай сітуацыі спрабуюць перарабіць, перакроіць рынак, стварыць і запоўніць нішы, — лічыць Аляксандр Цішчанка. — Сёння мы бачым бітву «падушкамі бяспекі». Кожны бок заяўляе, што ў яго хапае запасаў, рэсурсаў, сіл, каб доўга трымаць абарону, доўга дзейнічаць. Ніхто ў дадзеным выпадку пакуль не здаецца», — адзначыў эксперт. Ён лічыць, што сітуацыя ў хуткім часе прыме новы абарот. «Мне здаецца, ключ ад усіх праблем дзесьці побач. У найбліжэйшы час мы ўбачым больш хітрую здзелку ў сусветным маштабе», — адзначыў прадстаўнік «Белнафтахіма».

Аляксандр Цішчанка выказаў меркаванне, што буйныя гульцы нафтавага рынку маглі быць самі зацікаўлены ў крызісе. Размовы пра гэта ішлі ў кулуарах. «Па сутнасці, гэта перазагрузка, «вайна», маўляў, усё спіша, — лічыць ён. — Тое, што мы сёння маем на рынку, — гэта вынік планамерных дзеянняў. Паглядзім, хто выйграе. Зрэшты, як заўсёды, пацерпяць слабыя».

ПЕРАЗДАЧА КАРТАЎ

Навуковы супрацоўнік Інстытута філасофіі НАН Беларусі Аляксей ДЗЕРМАНТ звярнуў увагу на агульную тэндэнцыю дэглабалізацыі. «Буйныя гульцы гуляюць на разбурэнне глабальных сувязяў, ствараюцца панрэгіёны. Кожны спрабуе, з аднаго боку, замкнуцца, а з другога — уцягнуць у сваю сферу ўплыву большую колькасць слабейшых. Цяпер мы назіраем размежаванне, пасля якога, мяркую, ужо надыдзе працэс аб'яднання, але на зусім новых правілах. Таму што карты перараздадуць, і паўстануць ужо новыя моцныя гульцы», — лічыць прадстаўнік Інстытута філасофіі.

Аляксей Дзермант мяркуе, што найбольш падрыхтаванымі да новых рэалій будуць краіны, якія развіваюць звышхуткую сувязь, квантавы інтэрнэт, сістэмы аналізу вялікіх даных і тэхналогіі адсочвання. Апошнія дазваляюць, апроч іншага, кантраляваць стан здароўя вялікіх мас людзей. «Гэта тое, што будзе запатрабавана ў наступныя 10 гадоў. Краіны, якія гэтага не маюць, не будуць спраўляцца з тымі пагрозамі, якія мы зараз бачым. Той, хто такія тэхналогіі развіве, будзе падрыхтаваны да перараздачы карт у будучыні», — упэўнены эксперт.

Што датычыцца нафтавага рынку, то, на думку Аляксея Дзерманта, на першыя месцы будуць выходзіць альтэрнатыўныя крыніцы энергіі, не завязаныя на глабальныя рынкі. «Кожная краіна зможа кантраляваць свой сегмент і не залежаць ад цэн, якія прапануюць канкурэнты альбо партнёры. Гэта, магчыма, атамная энергетыка, аднаўляльныя крыніцы энергіі, хоць трэнд яшчэ не настолькі відавочны», — адзначыў ён.

СТРАТЭГІЧНЫ ФАРМАТ

У сваю чаргу, **аналітык БІСД Віталь ДЗЯМІРАЎ** пракаментаваў сітуацыю з пункту гледжання інтарэсаў Беларусі. «Нам выгадна купляць танную нафту, але роўна да той ступені, пакуль цэны на нафтапрадукты трымаюцца на высокім узроўні. Як правіла, гэты часовы лаг досыць невялікі. Як толькі цэны панізяцца, маржа акажацца не такая ўжо значная», — канстатаваў ён. У пошуках патэнцыйных пастаўшчыкоў нафты прапрацоўваюцца ключавыя стратэгічныя аспекты, звязаныя з інфраструктурай дастаўкі па альтэрнатыўных каналах.

Аляксандр Цішчанка расказаў аб стратэгіі развіцця нафтахімічнага комплексу да 2030 года. Яна прадугледжвае, што ААТ «Нафтан» будзе развівацца па нафтахімічным кірунку, а Мазырскі нафтаперапрацоўчы завод захавае паліўны профіль. «Трэнды на тое, што «хімія» нікуды не дзенецца, у нас прадугледжаны. Яна ўсё роўна будзе прысутнічаць, нягледзячы на тое што з'явяцца электрамабілі, новыя віды энергіі, крыніцы і гэтак далей, — адзначыў Аляксандр Цішчанка. — Натуральна, трэба рабіць гэты фармат больш ёмістым і рэнтабельным». Стратэгія прадугледжвае мадэрнізацыю заводаў, яна завяршыцца ў найбліжэйшыя гады, дадаў прэс-сакратар канцэрна. Загадчык кафедры міжнародных адносін Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Сяргей Кізіма лічыць, што галіне варта пераарыентавацца на выторчасць высокатэхналагічных нафтахімічных тавараў. «Гэта будзе запатрабавана ў будучыні», — лічыць ён.

ШТО РОБІЦЦА ДЛЯ БЯСПЕЧНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ АЭС

Стрэс-тэсты ENSREG, мабільны дызель-генератар і аварыйныя сцэнарыі

Выпрабаванні атамнай станцыі на гатоўнасць да завозу ядзернага паліва і стан сейсмалагічнай і экалагічнай сітуацыі каля АЭС, прытрымліванне рэкамендацый МАГАТЭ і выкананне Нацыянальнага плана дзеянняў па выніках стрэс-тэстаў еўрапейскіх рэгулятараў па ядзернай бяспецы — гэтыя і іншыя пытанні, звязаныя з міжнародным супрацоўніцтвам падчас будаўніцтва Беларускай АЭС, за круглым сталом абмеркавалі спецыялісты.

Агульная магутнасць беларускай энергасістэмы з улікам блока станцый незалежных вытворцаў энергіі — 10 098 МВт. З пачаткам работы атамнай станцыі да гэтай колькасці дадасца магутнасць двух рэактараў па 1200 МВт. Праект Беларускай АЭС знаходзіцца ў фінальнай стадыі будаўніцтва. У краіне створаны тысячы кіламетраў ліній электраперадачы высокага напружання, новая сучасная падстанцыя ў Паставах, мадэрнізаваны чатыры электычныя падстанцыі.

Калі краіна збіраецца будаваць першую атамную станцыю, яна павінна стварыць адпаведную інфраструктуру не толькі ў галіне камунікацый, але і па кірунках, якія вызначаны дакументам «Вехі», створаным спецыяльна для краін — навічкоў у атамнай галіне, сведчаць спецыялісты.

— Тэхнічнае супрацоўніцтва Беларусі з МАГАТЭ ў сферы ядзернай энергетыкі цягнецца з 2007 года. У 2012-м місія Міжнароднага агенцтва ацэньвала нашу гатоўнасць яшчэ толькі да этапу будаўніцтва. Нядаўна місія ўжо разглядала інфраструктуру на этапе гатоўнасці да ўводу станцыі ў эксплуатацыю, — расказала **Лілія ДУЛІНЕЦ, намеснік дырэктара Дэпартамента па ядзернай энергетыцы Мінэнерга.**

Па выніках ацэнкі развіцця і гатоўнасці ўсёй інфраструктуры краіны да пуску і эксплуатацыі АЭС для Беларусі выпрацавана пяць станоўчых практык, якія будуць рэкамендаваны іншым краінам, а таксама шэсць прапаноў і сем рэкамендацый. Спецыялісты МАГАТЭ падрыхтавалі па іх праект папярэдняй справаздачы. 27 сакавіка дакументы накіруюць беларускаму боку для каментарыяў і ўдакладненняў, якія не павінны закранаць фактычную частку (тэхналагічны змест). У канцы красавіка каментары беларускіх экспертаў будуць адасланы назад, і ўжо ў трэцім квартале 2020-га з'явіцца канчатковая версія справаздачы, якую плануюць апублікаваць у адкрытым доступе.

— Для Беларусі МАГАТЭ — гэта не проста грозны рэгулятар, а скарбніца сусветнага вопыту і ведаў у ядзернай сферы. Каб увабраць яго, краіна і запрашае ацэначныя місіі і рэалізоўвае ўсе іх рэкамендацыі. Прынцып «бяспека вышэйшая за ўсё» — абсалютны прыярытэт пры рэалізацыі ядзернай энергетычнай праграмы, — падкрэсліў **Павел БЕРТАШ, кансультант Дэпартамента па ядзернай энергетыцы Мінэнерга.**

Вынікі замераў «нулявога фону», праведзеных на АЭС для ацэнкі радыеэкалагічнага ўздзеяння станцыі на наваколле, а таксама даследаванняў раслін, глебы, вады і агародніны на адлегласці ад станцыі вельмі важныя, упэўнены спецыялісты.

Параўноўваючы звесткі, якія будуць тут атрымліваць надалей, з вынікамі назіранняў у перадэксплуатацыйны перыяд, можна будзе казаць, што тэхналогія бяспечная і забяспечвае надзейную эксплуатацыю атамнай энергетыкі ў гэтым рэгіёне. І яна накіравана на вышэйшы ўзровень бяспекі, у тым ліку і для наступных пакаленняў, упэўнены расійскія эксперты.

Пасля запуску даследаванні працягнуць. Любыя змены ў тэхналогіі (пабудова новага блока, новае паліва) павінны быць нагодай для правядзення новых замераў, каб пацвердзіць, што радыеэкалагічная сітуацыя не змянілася, а тэхналогія была абрана правільная.

— Такія замеры служаць індыкатарам нязменнасці сітуацыі цягам усяго тэрміну эксплуатацыі АЭС, — падкрэсліў **Аляксей ЯКІДЗІН, дырэктар «Агенцтва экалагічнай бяспекі «Альфа-Х91».** — На падставе сабранага матэрыялу, дарэчы, ужо выпушчаны буклеты, дзе проста і падрабязна апісваецца, якія аб'екты даследавання і чаму ўключаны ў кантроль.

Землятрусу і блэкаўту на АЭС не баяцца

Цэнтр геафізічнага маніторынгу НАН даследаваў сейсмічную з'яву 1908 года — так званы Гудагайскі землятрус, пра істотнасць якога дагэтуль ідуць спрэчкі. Цэнтр выканаў сур'ёзную навуковую работу, у якой паказаў, што гэта за сейсмічная з'ява, разлічыў кансерватыўным метадам паказчыкі, магнітуду, лічбу па шкале MSK-64 і іншыя, расказаў **Алег СОБАЛЕЎ, кансультант Дзяржатамнагляду:**

— Вынікі даследавання перадаздзены АЭС, каб можна было адкарэкціраваць каталог сейсмічных з'яў месца размяшчэння станцыі і іншыя дакументы, дзе фігуруюць раздзелы па сейсміцы. Аднак нельга сцвярджаць, што трэба па выніках гэтага даследавання пераглядаць праектныя асновы АЭС. Яна спраектавана, каб вытрымліваць землятрусы да сямі балаў.

Другое завершанае мерапрыемства — стварэнне на АЭС лініі і пункта стацыянарнага падключэння мабільнага дызель-генератара для першага энергаблока. Тое ж будзе зроблена і пад другі энергаблок. Задача дызель-генератара, які ўжо знаходзіцца на пляцоўцы будаўніцтва станцыі, — забяспечыць станцыю энергіяй падчас блэкаўту, калі яна будзе цалкам абясточана.

Яшчэ адзін рэалізаваны пункт Нацыянальнага плана — праграма работ па распрацоўцы і ўкараненні сімптомна-арыентаваных працэдур аварыйнага рэагавання. Гэты дакумент прайшоў верыфікацыю, а супрацоўнікі станцыі — навучанне. Па меры росту вопыту эксплуатацыі АЭС дакумент таксама будзе ўдасканальвацца. Усё, што звязана з выкананнем Нацыянальнага плана, публікуецца на сайце Дзяржатамнагляду, дадаў Алег Собалеў.

Трэба быць гатовымі да ўсяго

Энергія ад АЭС будзе паступаць у энергасістэму краіны праз сем ліній электраперадачы. На станцыі праводзіцца шэраг мерапрыемстваў, якія забяспечваюць рэзерваванне і надзейнасць работы энергаблокаў станцыі, расказаў **Уладзімір БАБРОЎ, першы намеснік генеральнага дырэктара, галоўны інжынер «Белэнерга»:**

— Мы прымаем шмат мер па выраўноўванні графікаў начной нагрузкі шляхам укаранення на ЦЭЦ і кацельных электракатлоў. Створаны электракатлы магутнасцю 80 МВт на Гомельскай ЦЭЦ-2. Летась уведзена цеплакрыніца з электракатламі на 200 МВт у Касцюковічах. Завяршаецца праект па ўстаноўцы электракатлоў на міні-ЦЭЦ «Паўночная» ў Гродне. У канцы сакавіка з выпрабаваннямі ў красавіку плануецца ўсталяваць электракатлы на мінскіх кацельнях ЦЭЦ-3, ЦЭЦ-2, ЦЭЦ-4. Магутнасць гэтых прылад будзе большая за 900 МВт, што дазволіць ноччу разгрузіць нашы энергетычныя магутнасці, якія працуюць на арганічным паліве.

17 лютага пачалася праверка гатоўнасці АЭС да прыняцця ядзернага паліва, якая скончылася 17 сакавіка. Адно з мерапрыемстваў, якія рэалізуюцца пры гэтым, — перагрузка імітатараў ядзернага паліва. Даты яго завозу пачнуць планаваць, калі ўсе структуры будуць на 100 % упэўнены, што ўсё будзе зроблена бяспечна, сцвярджаюць эксперты. Трэба разумець, што гатоўнасць АЭС прынясць у сябе свежае ядзернае паліва — цэлы комплекс мерапрыемстваў — ад месца, дзе яно будзе змяшчацца да пагружэння ў рэактар, і забеспячэння фізічнай абароны да вытрымлівання гарантый аб нераспаўсюджванні ядзернай зброі і гатоўнасці беларускай чыгункі перавозіць ядзернае паліва. Хоць усё будзе рабіцца максімальна бяспечна, але трэба быць гатовымі да ўсяго, у тым ліку і да патэнцыйнага рэагавання, калі нешта пойдзе не так падчас транспарціроўкі паліва.

Ірына СІДАРОК.

ТРАНЗІТУ НЯМА

Не ўсе беларусы змаглі вярнуцца дадому пасля адпачынку за мяжой

Учора сама меней 28 беларусаў не змагло вярнуцца дадому з-за таго, што Расія закрыла межы з нашай краінай і не дапускае на сваю тэрыторыю замежнікаў, у тым ліку беларусаў. Пяцёра вымушана затрымаліся ў Тайландзе, астатнія — у індыйскай правінцыі Гаа. Сярод турыстаў, якім не пашанцавала са зваротнай дарогай, ёсць пажылыя людзі і малыя дзеці.

— Мы павінны былі ляцець рэйсам Гаа — Масква ў 7:00, — прыслала журналісту «Звязды» галасавое паведамленне праз «Вайбер» мінчанка Дар'я Тарасевіч. — Да таго ж у нас быў білет на самалёт Масква — Мінск, які павінен быў падняцца ў паветра ў 19.15. Але нас проста не пусцілі ў першы самалёт. Нас 23 чалавекі, і мы ўсе вельмі разгубіліся. Мы спадзяваліся, што пытанне вырашыцца хутка, звязваліся з консулам, званілі на тэлефоны даверу, тураператарам, але нам ніхто і нічога не мог сказаць пэўнага. Неўзабаве нас стала выганяць з аэрапорта паліцыя. Многія з нашай групы лічылі, што нам нельга пакідаць аэрапорт, маўляў, тады наогул не паляцім дадому. Людзі пачалі панікаваць, былі раздражнёныя і плакалі, але ў рэшце рэшт нас прымусілі сысці. Мы стварылі групу ў месенджары і абмяняліся кантактамі, каб быць на сувязі. Сама я вярнулася ў гатэль, у якім адпачывала раней. Мяне там прынялі добра і з разуменнем. Я ведаю, што многім даводзіцца шукаць начлег, шмат у каго пасля адпачынку амаль няма грошай.

Калі рыхтаваўся матэрыял, было вядома, што наша Міністэрства замежных спраў актыўна займалася вырашэннем сітуацыі, у якую ў выніку дзеянняў расійскага боку трапілі нашы суайчыннікі не толькі на Гаа. На афіцыйнай старонцы ў «Фэйсбуку» пасольства Беларусі ў Індыі змешчаны зварот да нашых грамадзян, якія знаходзяцца ў Індыі, Непале, Шры-Ланцы і Бангладэш. У ім людзей запэўніваюць, што «ўсе неабходныя каналы актывізаваныя», і просяць знайсці сябе ў спісе на сайце пасольства або дадаць туды сваё імя. «Нам вельмі важна ведаць аб усіх грамадзянах Беларусі», — адзначаюць дыпламаты.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

Будзь у курсе!

Рух цягнікоў у прыгранiччы зменены...

Паводле распараджэння ўрада Расійскай Федэрацыі, з 0.00 гадзін 18 сакавіка да 0.00 гадзін 1 мая часова абмяжоўваецца ўезд у Расійскую Федэрацыю замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, у тым ліку якія прыбываюць з тэрыторыі Беларусі, а таксама грамадзян Рэспублікі Беларусь.

У сувязі з такім рашэннем цягнікі Беларускай чыгункі, якія курсіруюць у пагранічных зносінах з Расійскай Федэрацыяй, з 18 сакавіка будуць прытрымлівацца змененых маршрутаў да апошняй прыгранічнай станцыі Рэспублікі Беларусь, паведамляе прэс-цэнтр нашай магістралі.

Так, цягнікі № 6641/6644, № 6643/6646 Віцебск — Рудня — Віцебск будуць курсіраваць па маршруце Віцебск — Завольша — Віцебск.

Цягнікі № 6184/6183, № 6186/6185 Орша — Краснае — Орша будуць рухацца па маршруце Орша — Асінаўка — Орша.

Цягнікі № 6545/6546 Крычаў — Сураж — Крычаў будуць курсіраваць па маршруце Крычаў — Бялынкавічы — Крычаў.

...а ў Казахстан прыпынены

Чыгуначная адміністрацыя Казахстана апавясціла аб прыпыненні курсіравання міжнародных цягнікоў і бесперасадачных вагонаў.

Як паведамляе прэс-цэнтр Беларускай чыгункі, адмяняюцца і не будуць курсіраваць:

цягнік № 318/317 Баранавічы — Караганды адпраўленнем з Баранавіч з 20 сакавіка, з Караганды — з 24 сакавіка;

бесперасадачныя вагоны Брэст — Караганды, якія курсіруюць у саставах цягнікоў № 650/318-317/649 адпраўленнем з Брэста, з 20 сакавіка, з Караганды — з 24 сакавіка;

бесперасадачны вагон Віцебск — Караганды, які курсіруе ў саставах цягнікоў № 605/318-317/602 адпраўленнем з Віцебска, з 20 сакавіка, з Караганды — з 24 сакавіка;

бесперасадачны вагон Гомель — Караганды, які курсіруе ў саставах цягнікоў № 83/318-317/55 адпраўленнем з Гомеля, з 20 сакавіка, з Караганды — з 24 сакавіка;

бесперасадачны вагон Магілёў — Караганды, які курсіруе ў саставах цягнікоў № 83/318-317/55 адпраўленнем з Магілёва, з 20 сакавіка, з Караганды — з 24 сакавіка.

Алгарытм вяртання грошай той жа

Нявыкарыстаныя праязныя дакументы на адмененыя цягнікі можна будзе вярнуць у білетных касах без дадатковых плат і збораў. Вяртанне грашовых сродкаў будзе адбывацца на падставе праязных дакументаў (білетаў).

Вяртанне правазных плацяжоў па электронных праязных дакументах ажыццяўляецца праз інтэрнэт-рэсурс, на якім быў набыты праязны дакумент.

Тэрміны вяртання праязных дакументаў не абмежаваны.

БЧ просіць пасажыраў з разуменнем паставіцца да сітуацыі, якая склалася, і ўважліва сачыць за зменамі ў графіку руху цягнікоў.

Актуальную інфармацыю аб раскладзе руху цягнікоў можна атрымаць на сайце www.rw.by, а таксама ў чыгуначных касах, з дапамогай афіцыйнай мабільнай праграмы «БЧ. Мой цягнік» і па тэлефоне кантакт-цэнтра Беларускай чыгункі 105 (падтрымка пасажыраў, якія знаходзяцца па-за межамі Рэспублікі Беларусь, — па тэлефоне +375 22 2 39 25 47).

Сяргей РАСОЛЬКА.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Пандэмія «закрыла» Еўрасаюз на каранцін

ЕС заявіў, што ў мэтах супрацьдзеяння далейшаму распаўсюджванню пандэміі знешнія межы саюза будуць закрытыя на працягу 30 дзён. Гэтае сумеснае рашэнне было прынята на агульным пасяджэнні Еўракамісіі і Еўрасавета. «Нас цалкам падтрымалі ўсе дзяржавы, практычнае ўвасабленне ўскладзена на адпаведныя службы краін — членаў Еўрасаюза. Рашэнне ўступае ў сілу неадкладна», — паведаміла старшыня Еўракамісіі Урсула фон дэр Ляен. Такія меры не маюць прэцэдэнту ў гісторыі супольнасці. Канцлер Германіі Ангела Меркель дадала, што цяпер патрабуецца «каардынацыя намаганняў па рэпатрыяцыі грамадзян краін, што ўваходзяць у Еўрасаюз, якія апынуліся за межамі супольнасці», і што ўдзельнікі дыскусій «маюць намер дапамагчы людзям вярнуцца ў максімальна кароткія тэрміны». Самая цяжкая сітуацыя ў Італіі, дзе на ўчарашні дзень было зарэгістравана больш за 31,5 тысячы выпадкаў заражэння і звыш 2,5 тысячы смерцяў ад COVID-19. У Францыі неапраўданае знаходжанне за межамі жылля будзе карацца штрафам у памеры 135 еўра, сачыць за выкананнем у краіне жорсткіх каранцінных мер будуць 100 тысяч праваахоўнікаў, а таксама вайсковыя патрулі. Падобная сітуацыя і ў Іспаніі, дзе на COVID-19 захварэла больш за 12 тысяч чалавек, звыш 500 памерла і амаль столькі ж знаходзяцца ў рэанімацыі на апаратах штучнай вентыляцыі лёгкіх. Найбольшай рызыцы заражэння падвяргаюцца ў сітуацыі пандэміі пажылыя людзі — менавіта сярод гэтай групы насельніцтва ўзровень смяротных зыходаў пакуль самы высокі.

Пайшоў з жыцця Эдуард Лімонаў

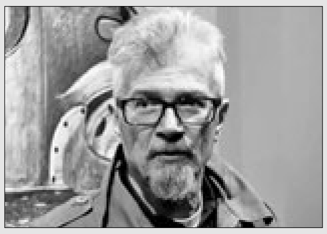

Пісьменнік і палітык Эдуард Лімонаў памёр у шпіталі ў Маскве на 78-м годзе жыцця, паведаміў ТАСС дэпутат Дзярждумы, пісьменнік Сяргей Шаргуноў. Лімонаў пачаў журналісцкую дзейнасць у СССР у 1960-х, але ў 1974-м эмігрыраваў, жыў у ЗША і ў Францыі. На Захадзе выйшлі знакавыя раманы пісьменніка. Самы першы з іх, «Гэта я — Эдзічка», прынёс яму шырокую вядомасць на радзіме пасля публікацыі ў СССР у пачатку жніўня 1991 года. Нягледзячы на хваробу, Лімонаў да апошняга працягваў займацца пісьменніцкай дзейнасцю. 13 сакавіка на сваёй старонцы ў Facebook ён паведаміў, што напісаў кнігу «Стары падарожнічае» і заключыў дамову з выдавецтвам на яе публікацыю. «Акрамя таго, што Лімонаў быў выдатны пісьменнік, у яго фантастычная біяграфія, — такое меркаванне выказаў ТАСС рэктар Літаратурнага інстытута імя Горкага Аляксей Варламаў. — Не пра вельмі многіх сучасных рускіх пісьменнікаў было б цікава напісаць іх біяграфію з серыі «Жыццё выдатных людзей». «Вечны бунтар, ён умеў бударажыць розумы, эпатаваць публіку, ствараць новыя літаратурныя і паводзінскія формы», — зазначыў кіраўнік Расдруку Міхаіл Сеславінскі. Бывайце, Эдуард Веніямінавіч...

Молада — не зелена

ШЛЯХ У НАВУКУ: ФОРМУЛА ПОСПЕХУ

Штогод на работу ў Нацыянальную акадэмію навук прыходзіць больш за 300 маладых спецыялістаў. З іх каля 70 % папаўняюць шэрагі даследчыкаў. Кожны трэці навуковы работнік у акадэміі мае ўзрост да 35 гадоў. Такія лічбы агучыў на адкрыцці форуму навуковай моладзі «Шлях у навуку» першы намеснік старшыні Прэзідыума НАН Беларусі Сяргей ЧЫЖЫК.

Сёння ў НАН Беларусі рэалізуецца комплекс мер па матэрыяльнай падтрымцы і стымуляванні маладых навукоўцаў. Для выпускнікоў аспірантуры гэта, напрыклад, першачарговае права на выдзяленне жылля; забеспячэнне першага рабочага месца, а таксама гарантый і кампенсацый у сувязі з размеркаваннем. Заснаваны шэраг прэмій для маладых навукоўцаў — у прыватнасці, прэмія імя першага прэзідэнта Акадэміі навук Ігнатоўскага, імя акадэміка Купрэвіча, імя акадэміка Алфёрава.

У мэтах фінансавай падтрымкі даследаванняў і садзейнічання своечасоваму іх завяршэнню штогод праводзіцца конкурс сярод дактарантаў, аспірантаў і суіскальнікаў на атрыманне грантаў для выканання навукова-даследчых работ па тэме дысертацыі.

Арганізатарам форуму «Шлях у навуку» выступіў Савет маладых вучоных НАН. Мэта мерапрыемства — павышэнне эфектыўнасці і ініцыятыўнасці маладых навукоўцаў пры правядзенні навуковых даследаванняў, а таксама развіццё лідарскіх якасцяў для рэалізацыі самастойных навуковых праектаў.

У мерапрыемстве ўзялі ўдзел прадстаўнікі навуковых арганізацый НАН Беларусі, вышэйшых навучальных устаноў краіны, магістранты, аспіранты і навучэнская моладзь.

Надзея НІКАЛАЕВА, фота аўтара.

На слыху

Толькі дзевяць пацыентаў маюць клінічныя праявы

У астатніх каранавірус працякае без сімптомаў

У Беларусі зафіксаваны ўжо 51 выпадак каранавіруса. Пяць пацыентаў папраравіліся і выпісаны, астатнія знаходзяцца ў стацыянарах. Толькі дзевяць з іх маюць клінічныя прыкметы інфекцыі COVID-19, астатнія знаходзяцца пад медыцынскім назіраннем без клінічных праяў.

— Выпісана пяць пацыентаў, яшчэ траім праводзіцца паўторнае лабараторнае абследаванне і яны рыхтуюцца да выпіскі ў найбліжэйшы час, — паведаміла **прэс-сакратар Міністэрства аховы здароўя Юлія БАРАДУН.** — За ўвесь гэты час у нас 17 завозных выпадкаў, у тым ліку апошнія чатыры — з Іспаніі, Францыі, Германіі і Санкт-Пецярбурга — выяўлены на санітарна-каранцінных пунктах. Астатнія выпадкі выяўлены ў выніку санітарна-эпідэміялагічных мерапрыемстваў у кантактаў першага ўзроўню.

Працягваецца медыцынскае назіранне за 1960 грамадзянамі, якія прыбылі з эпідэміялагічна неспрыяльных краін, для 2,7 тысячы чалавек такі двухтыднёвы кантроль завершаны.

— Міністэрства распрацавала загады па арганізацыі медыцынскай дапамогі, перапрафіляванні і функцыянаванні нашых медыцынскіх устаноў у залежнасці ад эпідэміялагічнай сітуацыі і колькасці выяўленых пацыентаў з РНК віруса. Меры, прынятыя цяпер, праведзены загадзя ва ўсіх рэгіёнах, аж да цэнтральных раённых бальніц, — звярнула ўвагу Юлія Барадун.

Яна падкрэсліла, што ложкавага фонду для арганізацыі дапамогі пацыентам з выяўленай РНК віруса і для ізаляцыі кантактаў першага ўзроўню дастаткова.

Тым часам наша РНПЦ эпідэміялогіі і мікрабіялогіі атрымала адказ з Германіі, што тэсты, праведзеныя ў лабараторыях нашай краіны, цалкам адпавядаюць нарматывам Сусветнай арганізацыі аховы здароўя.

Згодна з парадкам, прынятым у сістэме аховы здароўя, якасці дыягностыкі даецца знешняя ацэнка. Таму пяць першых станоўчых і 10 адмоўных тэстаў былі накіраваны па лініі Глабальнай сеткі назірання за грыпам у Супрацоўны цэнтр Сусветнай арганізацыі аховы здароўя па ўзнікаючых інфекцыях і біялагічных пагрозах (Інстытут імя Роберта Коха) у Германіі.

Даследаванні ўзораў тэстаў, праведзеныя ў Інстытуце імя Роберта Коха, цалкам пацвердзілі атрыманыя ў РНПЦ вынікі.

У свеце больш за 198 тысяч чалавек заразілася каранавірусам, колькасць лятальных выпадкаў павялічылася да 7,9 тысячы, папраравіліся амаль 82 тысячы чалавек. У Кітаі па-ранейшаму фіксуецца зніжэнне захварвальнасці — усяго 13 новых выпадкаў за суткі. У Еўропе тым часам не засталося ніводнай краіны, вольнай ад віруса. Да 17 сакавіка адзінай такой краінай была Чарнагорыя, але і там выявілі два выпадкі. Цэнтрам пандэміі ў Еўропе застаецца Італія — там больш за 31,5 тысячы хворых, на другім месцы Іспанія — амаль 12 тысяч інфіцыраваных.

У ЗША таксама не засталося ніводнага штата, дзе б не фіксаваўся COVID-19. Апошні «паў» штат Заходняя Вірджынія, дзе таксама зафіксавалі першы выпадак. У Злучаных Штатах больш за 6,3 тысячы хворых.

Алена КРАВЕЦ.

Маскі, пальчаткі, антысептык і пытанне пра самаадчуванне

Пункт пропуску «Брузгі» на беларуска-польскай граніцы сустракае цішынёй. З-за каранавіруса суседзі забаранілі ўезд. Тут няма звыклых легкавікоў. Актыўна рухаецца ў абодва бакі толькі паток фур, які, нягледзячы на ўсю сітуацыю ў Еўропе, практычна не зменшыўся. «Мяжу прайшоў досыць хутка», — адзначае беларускі дальнабойшчык Дзмітрый, які едзе з грузам з Бельгіі. Кіроўца не здзіўляецца таму, што пагранічнік на ўездзе ў краіну перш за ўсё пацікавіўся, як мужчына сябе адчувае. Гэта частка адпрацаванай працэдуры, з якой азнаёміліся і карэспандэнты БелТА.

Фота Леаніда ШЧАГЛОВА.

«Калі чалавек вяртаецца з эпідэміялагічна небяспечнай краіны, то з ім працуем ужо мы», — расказвае **памочнік урача-эпідэміёлага Веранiка ПЫШКО.** Спецыялісты Гродзенскага абласнога цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя дзяжураць у пункце пропуску кругласутачна.

Чалавека выводзяць з агульнай плыні пасажыраў, яму мераюць тэмпературу, бяруць мазкі на аналіз. Абавязкова запаўняецца спецыяльная анкета, дзе паведамляецца ўся неабходная кантактная інфармацыя.

Пры найменшых сімптомах, напрыклад павышанай тэмпературы, кашлі або нават скаргах на недамаганне тых, хто прыехаў з іншых краін, у пункт пропуску выклікаюць хуткую дапамогу, пацыента шпіталізуюць. Такія выпадкі былі нават у пункце пропуску «Брузгі». Напрыклад, у бальніцу даставілі аднаго з кіроўцаў вялікагруза. Цяпер мужчына на каранціне. Пададуд да бяспекі ў пункце пропуску сур'ёзны. Пагранічнікі сустракаюць падарожнікаў у масках і пальчатках. На кожным пасту — дазатары з антысептыкамі. Апрацоўка рук — пасля кожнага пашпарта.

«Пагранічнікі працягваюць узмоцнены санітарна-каранцінны кантроль. Усе супрацоўнікі ў дастатковай колькасці забяспечаны неабходнымі сродкамі індывідуальнай абароны», — падкрэслівае **афіцыйны прадстаўнік Гродзенскай пагранічнай групы Надзея МАСЕВІЧ.**

У Гродзенскім абласным цэнтры гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя расказваюць, што колькасць людзей, агляд якіх праводзіцца, паменшылася ў апошнія дні ў некалькі разоў. Звязана гэта з закрыццём суседзямі граніц. За адны суткі ў чатырох пунктах пропуску (у «Брузгах» і «Бераставіцы» на польскім напрамку і ў «Прывалцы» і «Каменным Логу» на літоўскім) абследавана каля 550 чалавек, з іх 116 з эпідэміялагічна небяспечных краін. Большасць з іх — дальнабойшчыкі.

«Я сорак гадоў за рулём, а такога напружання ў Еўропе не згадаю. Радыё ўключыш і чуеш пра каранавірус. Крамы зачыненыя, ежу ў кавярні пры дарозе прадаюць толькі на вынас. А яшчэ некаторыя дзялкі ў крамках паднялі цэны», — кажа дальнабойшчык Алег.

Мужчыну, як і многіх яго калег, турбуе, як адаб'ецца каранавірус на іх сферы, ці будзе работа. У яго польскай фірме кажуць, што заказаў у найбліжэйшы час можа стаць менш. «З іншага боку, я зараз вязу абсталяванне для сельгастэхнікі з Германіі ў Расію. Ведаеце, вірус ці не, але есці трэба», — адзначае ён. А да таго, што на граніцы мераюць тэмпературу, ставіцца спакойна. Прафілактыка — важная справа. Праўда, мужчына з гумарам дзеліцца рэцэптам — тым, хто не за рулём, варта народныя метады выкарыстоўваць.

У «Брузгах» часова адкрылі і рух для пешаходаў. Часцей за ўсё гэтым карыстаюцца грамадзяне Беларусі, якія затрымаліся ў Еўропе, бо авія-, чыгуначныя і аўтобусныя рэйсы паміж краінамі адмянілі. Праўда, іх зусім няшмат — за некалькі гадзін граніцу перасекла крыху больш за дзесяць чалавек. Тых, хто вярнуўся з эпідэміялагічна небяспечных краін, дадаткова праверылі.

Дарэчы, лабараторна пацверджаны выпадак каранавіруса ў Гродзенскай вобласці быў выяўлены менавіта дзякуючы адладжанай рабоце на граніцы. Вірус знайшлі ў жанчыны, якая 9 сакавіка прыбыла з Італіі. Яе кантакты першага ўзроўню ізаляваны і знаходзяцца пад наглядам у інфекцыйнай бальніцы. Першыя вынікі даследаванняў адмоўныя. Усе гэтыя людзі адчуваюць сябе добра. Пад наглядам яны будуць знаходзіцца да кантрольных даследаванняў на 13—14-ы дзень.

Сяргей ГАЎРЫЦКІ.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

СПОРТ НА ПАЎЗЕ

Міжнародная федэрацыя хакея адмяніла чэмпіянаты свету ў групах А і В з-за пандэміі каранавіруса

Турніры планавалася правесці з 27 красавіка да 3 мая ў Славеніі і Польшчы. Рашэнне па форуме ў эліце афіцыйна яшчэ не прынята, аднак віцэ-прэзідэнт ІІХФ Калерва КУМОЛА заявіў, што чэмпіянат свету — 2020 не будзе згуляны ў маі ў Швейцарыі. «Мы яшчэ чакаем афіцыйнага рашэння швейцарскіх улад, але ясна, што чэмпіянат свету сапраўды не будзе згуляны ў маі. ІІХФ вырашае дзелавыя пытанні са страхавымі кампаніямі. Калі ўсё будзе вызначана, зробяць афіцыйную заяву».

«Магу дакладна сказаць, што мы не будзем пераносіць чэмпіянат свету, як гэта зрабіла УЕФА з чэмпіянатам Еўропы. Пераносіць яго са Швейцарыі няма сэнсу, таму што праблема каранавіруса ёсць усюды. У мяне практычна няма сумненняў у тым, што мы не зможам правесці турнір, гэта вельмі сумна», — заявіў, у сваю чаргу, **кіраўнік ІІХФ Рэнэ ФАЗЭЛЬ.**

У свеце адменена або перанесена ўжо больш за 100 спартыўных спаборніцтваў, у тым ліку чэмпіянат Еўропы па футболе, камандны чэмпіянат свету па спартыўнай хадзе, адборачныя турніры да Алімпіяды-2020.

Міжнародны алімпійскі камітэт правёў кансультацыі з міжнароднымі федэрацыямі па відах спорту і апублікаваў афіцыйнае камюніке. У МАК лічаць сітуацыю з распаўсюджваннем каранавіруса беспрэцэдэнтнай. Міжнародны алімпійскі камітэт салідарны з усёй сусветнай супольнасцю і прымае неабходныя меры, каб спыніць распаўсюджванне інфекцыі. Сітуацыя вакол віруса COVID-19 таксама ўплывае на падрыхтоўку да Алімпійскіх гульняў у Токіа-2020 і змяняецца кожны дзень. Але МАК па-ранейшаму адданы мэце правесці спаборніцтвы ў Токіа ў 2020 годзе. З улікам таго, што да Гульняў застаецца больш за чатыры месяцы, яго кіраўнікі лічаць, што няма неабходнасці прымаць нейкія радыкальныя рашэнні на гэтым этапе і любыя спекуляцыі ў цяперашні момант былі б контрпрадукцыйныя. МАК заклікае ўсіх спартсменаў працягваць рыхтавацца да Алімпіяды.

На падставе рэкамендацый Міністэрства аховы здароўя Беларусі, накіраваных на процідзеянне распаўсюджвання каранавіруса COVID-19, Міністэрства спорту і турызму прымае меры па забеспячэнні кантролю за правядзеннем спартыўных і спартыўна-масавых мерапрыемстваў на тэрыторыі нашай краіны. У прыватнасці, усім арганізацыям, падпарадкаваным Мінспорту, а таксама абласным і Мінскаму гарадскому ўпраўленням спорту і турызму рэкамендавана да 6 красавіка адмяніць правядзенне з наступным пераносам на пазнейшыя тэрміны спартыўных і спартыўна-масавых мерапрыемстваў з удзелам дзяцей і падлеткаў. Рэкамендацыі распаўсюджваюцца і на міжнародныя спартыўныя спаборніцтвы на тэрыторыі Беларусі.

Ва ўзаемадзеянні з Міністэрствам аховы здароўя арганізаваныя каранцінныя мерапрыемствы і медыцынскае назіранне за спартсменамі і спартыўнымі дэлегацыямі, якія вяртаюцца з краін з павышанай рызыкай інфіцыравання COVID-19. Па прыбыцці ў Беларусь у пунктах пропуску цераз дзяржаўную граніцу члены дэлегацыі падлягаюць санітарна-каранціннаму кантролю з выкарыстаннем прылад для дыстанцыйнага вымярэння тэмпературы цела, запаўненнем «Анкеты прыбылага», лабараторным абследаваннем на інфекцыю COVID-19. За імі ўсталёўваецца бесперапыннае 14-дзённае медыцынскае назіранне ў месцах часовага размяшчэння. Пры гэтым адмоўны вынік лабараторнага даследавання не адмяняе 14-дзённага медыцынскага назірання.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

Каранавірус «Базару» не перашкода

Ніхто з зорак не адмовіўся з-за каранавіруса прыехаць на Міжнародны фестываль мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску». Ні адзін канцэрт, выстаўка, прэзентацыя, паказ, спектакль не адменены. Падрыхтоўка да 29-га фестывалю, які пройдзе з 13 да 21 ліпеня, вядзецца ў штатным рэжыме. Пра гэта паведаміў учора на прэс-канферэнцыі дырэктар фестывалю Глеб ЛАПІЦКІ.

Адзіная карэкціроўка ў сувязі з распаўсюджваннем інфекцыі — прыпынены продаж білетаў на праект «Зоркі «Еўрабачання»», які запланаваны на 18 ліпеня. Кіраўнік дырэкцыі тлумачыць гэта праблемай непрадказальнасці ў арганізацыі пасажырскіх перавозак. А трэба ж будзе даставіць у Віцебск у кароткі тэрмін зорных удзельнікаў менавіта гэтага шоу з краін далёкага замежжа.

Каб забяспечыць прыбыццё і адбыццё іншых зорак, арганізатары «Базару» наўпрост супрацоўнічаюць з Еўрапейскім вяшчальным саюзам. Вопытныя арганізатары прадумваюць лагістыку.

Што датычыцца конкурсаў юных і маладых выканаўцаў «Базару», то нацыянальныя адборачныя туры праведзены раней, чым вірус мог гэтаму перашкодзіць, таму яны таксама маюць адбыцца.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

НЕ БАЯЦЦА «ЧОРНАЙ РУКІ»

...Пачварны павук задае герою загадку: «Што на свеце мілейшае за ўсё?» — «Васіліса!» — адказвае заканы хлопец, і павуцінне пачынае яго душыць. «Жыццё! Жыццё на свеце за ўсё мілейшае!» — даходзіць да героя. Чорна-белы фільм-казка «Васіліса Прыўкрасная» быў зняты амаль 80 гадоў таму, а гэты эпізод актуальны і ў нашы дні. Дакладней, асабліва ў нашы дні, калі навіны пра пандэмію каранавіруса, афіцыйныя звесткі і каментары дзяржаўных устаноў, галасы экспертаў, рэплікі блогераў і прыдумкі форумных троляў зліваюцца ў вялізную і нястрымную інфармацыйную плынь, у якой, здаецца, вось-вось захлынешся і паніка накрые цябе па макаўку.

Яшчэ дзіцем, паглядзеўшы згаданы вышэй фільм, я задумалася: калі жыццё на свеце за ўсё даражэйшае, то што ў наш, дзякаваць Богу, мірны час за ўсё страшнейшае? Шмат варыянтаў перабірала, пакуль з узростам змяняліся пэўныя арыенціры і каштоўнасці. Цяпер, здаецца, ведаю адказ. Самае страшнае — спусташальнае адчуванне бездапаможнасці, калі тваім блізкім дрэнна, балюча, небяспечна, а ад цябе нічога не залежыць. Калі зусім маленькае дзіця енчыць ад болю, аж заходзіцца, але не можа расказаць і растлумачыць, дзе баліць, і застаецца толькі чакаць медыкаў, да хрусту сціскаючы рукі. Калі дачцэ ўліваюць лекі праз катэтар, след ад якога застанецца потым надоўга. Калі пасярод ночы маму першы раз забірае «хуткая» з прыступам. Калі бацькаў сябар тэлефануе з работы і расказвае, што тата паламаў абедзве нагі...

Тое, што адбываецца цяпер, падобна на гісторыі пра «чорную-чорную руку», якія мы расказвалі адно аднаму ў дзяцінстве ў піянерскіх летніках. Толькі гэтым разам усё больш сур'ёзна, бо цалкам рэальна і блізка. Калі першыя захварэлыя на новы каранавірус былі выяўленыя ў Кітаі, свет, здаецца, яшчэ не зразумеў, што адбываецца. Але вірус рушыў па планеце імкліва і няўхільна, і навіны пра яго ўсё больш нагадвалі звесткі з фронту: першыя выпадкі заражэння ў Еўропе, у суседніх з намі краінах, у Беларусі, у тваім горадзе, на тваёй вуліцы...

Усе краіны свету прымаюць пэўныя захады па рэкамендацыях Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, у залежнасці ад складанасці сітуацыі — ад стрыманых да самых жорсткіх мер. А людзі застаюцца самі сабой і, калі не ўлічваць стадны інстынкт, рэагуюць на крызісныя абставіны, якія склаліся, і спраўляюцца з панікай па-рознаму. Адны рванулі за горад, пакуль яго наогул не закрылі для выезду, другія селі на каранцін і падтрымліваюць адно аднаго, а таксама медыкаў, спяваючы з балконаў нацыянальны гімн і папулярныя мелодыі, трэція сышлі ў добраахвотную самаізаляцыю, пакуль сітуацыя не зменіцца да лепшага, і перайшлі на дыстанцыйную работу і навучанне, чацвёртыя працягваюць жыць у звычайным рытме, не зніжаючы сацыяльнай актыўнасці, пятыя накупілі ў крамах прадуктаў доўгатэрміновага захоўвання і сродкаў гігіены, шостыя зладзілі валанцёрскія суполкі па дапамозе пажылым і састарэлым людзям як самым уразлівым у дачыненні да новага віруса...

Зрэшты, ёсць і добрая навіна. У адрозненне ад міфічнай «чорнай рукі», страшнай сваёй недаступнасцю і непрадказальнасцю, мы маем інфармацыю, што і як рабіць, ледзь не з кожнага праса — і гэта правільна! — паведамляюць пра меры прафілактыкі, падказваюць адрасы, куды звярнуцца ў тым ці іншым выпадку. Ды што там — беларусы нават станцавалі супраць каранавіруса. Міжнародная арганізацыя па міграцыі падтрымала сацыяльны флэшмоб #handwashdance аб правілах асабістай гігіены і паводзін падчас пандэміі, у якім сярод жыхароў розных краін паўдзельнічалі і мінскія танцоры. Іх відэа ў TikTok паглядзела ўжо больш за 3,3 мільёна чалавек. Гэтымі ж днямі беларускія выканаўцы здымаюць новае музычнае відэа «No Panic», каб падтрымаць суайчыннікаў і не паддавацца страху.

І, мабыць, вось яно, важнае, — нават знаходзячыся на адлегласці, падтрымліваць адно аднаго маральна, якія б меры засцярогі ні абраў кожны з нас. Многія межы закрыліся, але тэлефоны і інтэрнэт дазваляюць перадаць пажаданні здароўя і цёплыя словы, якіх, магчыма, менавіта цяпер не хапае нашым блізкім.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Сямейная газета

Выпуск № 6 (142)

Жыві і квітней, Беларусь! Наш дом

«УСЁ Ў НАС БУДЗЕ!»

Дзяржава не раздае кватэры бясплатна, але дапамагае шматдзетным пабудаваць жыллё

Фота Таццяны ТКАЧОВАЙ.

Жыллёвае пытанне лічыцца адным з самых вострых у нашай краіне. Пра падтрымку шматдзетных сем'яў кажуць так многа, і з'яўляецца адчуванне, што быццам кватэры атрымліваюць толькі шматдзетныя. Але калі быць аб'ектыўным, то ў 2019 годзе арганізацыямі ўсіх формаў уласнасці пабудавана 46,9 тысячы новых кватэр, і толькі крыху больш за 10,3 тысячы для шматдзетных сем'яў. На самай справе, не так ужо і шмат, але гэта вялікая падтрымка. І хоць па сутнасці шматдзетныя складаюць каля пяці працэнтаў ад усіх сем'яў з дзецьмі, менавіта на іх адрас часам гучаць крыўдныя словы: маўляў, «нараджаеце дзеля кватэр» або «атрымалі кватэру на халяву». Сям'я Савічавых выхоўвае чатырох дзяцей: васьмігадовую Ганну, шасцігадовага Сашу, чатырохгадовага Аляксея і двухгадовага Арцёма. У студзені яны пераехалі ў дзве новенькія кватэры: аднапакаёвую і двухпакаёвую на адной лесвічнай пляцоўцы. Маладая сям'я запрасіла журналістаў да сябе ў госці, расказала пра тое, з якімі праблемамі сутыкнулася пры будаўніцтве жылля і як усё ж такі сталі шчаслівымі навасёламі.

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

Што ў кашальку

У фантазіі няма меж, у фінансаў — ёсць

Пастаноўка фінансавых мэт — гэта магчымасць на практыцы вучыцца арыентавацца ў сітуацыі, дзе ёсць пераменныя «хачу» і «магу сабе гэта дазволіць». Некаторыя нават лічаць наяўнасць фінансавых мэт прыкметнай паспяховасці чалавека.

ПЯЦЬ КРОКАЎ ДА ВЫНІКУ

Перш за ўсё трэба вызначыцца з жаданнямі. Тут у кожнага яны свае — набыць машыну, кватэру ці з'ездзіць у вандроўку мары, назбіраць на вучобу дзецям, вывучыць замежную мову ці яшчэ нешта. Але проста напісаць ці падумаць, чаго ты жадаеш, — недастаткова. Апісанне павінна быць падрабязнае, чым больш дэталяў, тым лепш.

Правільна сфармуляваць мэту — толькі пачатак і першы крок да яе здзяйснення. Наступным этапам будзе распрацоўка плана па дасягненні задуманага і жаданага. Умоўна мэты можна падзяліць на некалькі відаў (па часе іх дасягнення) — кароткатэрміновыя (да 1 года), сярэднетэрміновыя (ад 1 да 3-5 гадоў) і доўгатэрміновыя (ад 5 і больш гадоў).

(Заканчэнне на 4-й стар. «СГ».)

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Гэта здорава!

БЯСПЛАТНАЯ ГАДЗІНА СПОРТУ ДЛЯ БАЦЬКОЎ І ДЗЯЦЕЙ

Маладзёжны сямейны праект, скіраваны на папулярызацыю здаровага ладу жыцця, адказнага бацькоўства і сямейных каштоўнасцяў, прапанаваны арганізацыяй БРСМ, ахапіў амаль усю краіну. Прыйсці ў «ТатаЗалу» і правесці «спартыўную гадзіну» са сваім малым ужо можна ва ўсіх абласных цэнтрах, а таксама ў адміністрацыйных раёнах сталіцы. Ідэю беларускай моладзі падтрымалі нават у Расіі і Украіне — «ТатаЗалы» там з'явіліся ў Тальяці і Кіеве.

З ініцыятывай актыўнага адпачынку, калі таты разам з дзецьмі падцягваюцца на турніках, лазяць па шведскай сцэнцы, гуляюць у футбол ці адцiскаюцца ад падлогі, яшчэ два гады таму выступіла гомельская моладзь. Прапанова выклікала цікавасць па ўсёй краіне, і «ТатаЗалы» пачалі стварацца на базе спарткомплексаў і спартзал школ у розных гарадах. Іх цяпер больш за сотню.

Такія бясплатныя заняткі спортам у суботу для многіх сем'яў сталі прывабным спосабам актыўнага адпачынку, тым больш што прыйсці можна ў любую «ТатаЗалу», незалежна ад месца пражывання. Гэта зручна, бо заняткі ў пэўнай установе адбываюцца ў вызначаную гадзіну.

— Мы прымаем не толькі татаў, мамы таксама могуць прыйсці і пазаймацца спортам са сваімі дзецьмі. Калі ж нехта спазняецца, заўжды можна дамовіцца і крыху змясціць час, — кажа **Віялета ГАРДЗЕЙЧЫК, першы сакратар Савецкай раённай арганізацыі БРСМ Мінска.** — Праект скіраваны менавіта на тое, каб даць магчымасць бацькам і дзецям рабіць нешта агульнае разам, на гэта арыентуюцца і трэнеры.

Заняткі адаптаваны пад магчымасці дзяцей і падбіраюцца такім чынам, каб яны маглі рабіць тое ж, што і дарослыя: размінка, расцяжка, базавыя практыкаванні, заняткі на трэнажорах.

Такім чынам, у «дзіцяча-татаўскай трэнажорцы» бацькі могуць сумяшчаць прыемнае з карысным. У БРСМ адзначаюць, што праект доўгатэрміновы, і завяршаць яго не намерваюцца.

Ірына СІДАРОК.

Адрасы і час работы сталічных «ТатаЗал»:

Цэнтральны раён — фізкультурна-аздараўленчы цэнтр Цэнтральнага раёна: вул. Л. Карастаянавай, 41, з 10.00 да 11.00.

Фрунзенскі раён — сярэдняя школа № 59: вул. Лідская, 8, з 10.00 да 11.00.

Партызанскі раён — фізкультурна-аздараўленчы цэнтр Партызанскага раёна: зав. Уральскі, 9, з 11.00 да 12.00.

Савецкі раён — фізкультурна-аздараўленчы цэнтр дзяцей і моладзі Савецкага раёна: вул. Гамарніка, 7/2, з 12.00 да 13.00.

Маскоўскі раён — сярэдняя школа № 26: вул. Льва Сапегі, 15, з 12.00 да 13.00.

Першамайскі раён — фізкультурна-аздараўленчы цэнтр Першамайскага раёна: вул. Нікіфарава, 49, з 13.00 да 14.00.

Кастрычніцкі раён — фізкультурна-аздараўленчы цэнтр Кастрычніцкага раёна: вул. Брэсцкая, 90, з 14.00 да 15.00.

Добрая навіна

У Маладзечне з'явіцца новы загс

Ён размесціцца на скрыжаванні вуліц Віленскай і Льва Талстога, побач з цэнтральнай плошчай. У канцы мінулага года адбылося грамадскае абмеркаванне па пытаннях будаўніцтва. Спецыялісты і звычайныя гараджане змаглі ўнесці свае прапановы, выказацца ў падтрымку праекта.

Гэта будзе двухпавярховы будынак агульнай плошчай 2213 квадратных метраў. На першым паверсе плануецца размясціць гардэроб, вестыбюль, малую залу грамадзянскіх абрадаў і канферэнц-залу, пакоі жаніха і нявесты, а таксама прыёмную і залу для наведвальнікаў, службовыя кабінеты. На другім паверсе прадугледжваецца вялікая зала для грамадзянскіх абрадаў, банкетная зала, веранда, балкон для музыкантаў.

Каля будынка будуць уладкаваны пад'язная пляцоўка для наведвальнікаў, пляцоўка для збору цвёрдых бытавых адходаў, фотазона з малымі архітэктурнымі формамі і арт-аб'ектамі, аўтамабільная паркоўка на 50 машын.

Аб'ект уключаны ў абласную інвестыцыйную праграму на 2020-ы. Ужо распрацоўваецца праектная дакументацыя. Пачатак будаўніцтва запланаваны на 2021 год.

Цяпер загс знаходзіцца ў прыбудаваным да жылога дома памяшканні.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Чыё дзіця?

ПЕРАМОЖНАЕ ШЭСЦЕ ГЕНЕТЫКІ

Наколькі дакладны ДНК-тэст на бацькоўства

Жанчыну зацікавіў чатырохгадовы хлопчык з імем Эрык. Ён жыў у дзіцячым доме ўжо некалькі гадоў. Маці яго памерла, родных знайсці не ўдалося.

«Але ж імя... Імя малога нейкае нямецкае!» — думала жанчына. Яна якраз прыехала з Германіі ў Беларусь з гуманітарнай місіяй у якасці перакладчыцы. Бачыла ўжо шмат розных дзяцей і чула шмат гісторый, але гісторыя гэтага хлопчыка з галавы не выходзіла. Перакладчыца вырашыла падрабязней даведацца пра маці Эрыка. Высветлілася, што яна працавала ў Германіі, прыехала ў Беларусь вырашаць нейкія справы з дакументамі і памерла. Так Эрык аказаўся ў дзіцячым доме. Перакладчыца стала шукаць людзей, якія ведалі яго маці ў Германіі. Праз два гады знайшоўся такі мужчына. Ён прыехаў у Беларусь, каб зрабіць ДНК-тэст. Экспертыза пацвердзіла бацькоўства. Так маленькі Эрык перастаў быць сіратой і паехаў з татам дадому ў Германію... Такія гісторыі надоўга ўразаюцца ў памяць, лічыць намеснік начальніка аддзела генетычных экспертыз цэнтральнага апарата Дзяржаўнага камітэта судовых экспертыз Мікалай КУЗУБ. Ён расказаў, наколькі дакладныя сучасныя ДНК-тэсты і чаму важна рэгістраваць сваіх дзяцей своечасова.

— Да 90-х гадоў навука толькі назапашвала веды ў гэтай галіне, каб дамагчыся больш-менш адэкватных ацэнак ва ўстанаўленні факта бацькоўства. Першая гучная экспертыза, праведзеная на постсавецкай прасторы, — гэта даследаванне астанкаў цара і яго сям'і ў Расіі. З гэтага моманту пачалося пераможнае шэсце генетыкі па нашых краінах. Напрыклад, да 90-х гадоў дакладнасць ДНК-аналізу на бацькоўства была 50–80 %, а цяпер — 99,9 %.

— Тэсты ў вашай лабараторыі лічацца самымі дакладнымі ў Беларусі. На экспертызу да вас можна трапіць па жаданні ці ёсць нейкія абмежаванні?

— Канешне, можна і па жаданні грамадзян. Праўда, часцей за ўсё мы працуем па рашэнні суда. Суд выносіць яго для ўстанаўлення біялагічнага бацькоўства і спагнання аліментаў з бацькі. Экспертыза даручаецца абласному ўпраўленню ці цэнтральнаму апарату дзяржаўнага камітэта, як правіла, па тэрытарыяльных прыкметах. Да нас, у цэнтральны апарат, паступаюць найбольш складаныя выпадкі. Але грамадзяне могуць звярнуцца і самастойна. Праўда, ёсць умовы: гэта павінна быць добраахвотна і аналізы трэба здаваць асабіста.

— Вы сказалі, што ў вашу ўстанову могуць накіроўваюць асабліва складаныя выпадкі...

— Так. Напрыклад, узнікае неабходнасць устанавіць мацярынства. Так здараецца, калі жанчына па якіх-небудзь абставінах нараджала дома ці ў іншым месцы. Гэта даволі простая працэдура. Увогуле, калі справа датычыцца жывых асоб, калі ёсць трыа: маці, бацька і дзіця, гэта адпрацаваная і адносна нескладаная маніпуляцыя. Але існуюць сітуацыі з цяжэйшымі задачамі, якія стаяць перад экспертамі. Самая распаўсюджаная — калі людзі на працягу нейкага часу жывуць у незарэгістраваным шлюбе і нават не задумваюцца аб наступствах. Раптам здараецца, што мужчына гіне ці знікае кудысьці і ўзнікае неабходнасць устанавіць факт бацькоўства пры адсутнасці прыжыццёвых узораў біяматэрыялу. У такіх выпадках мы працуем з узорамі крыві ці гісталагічнага матэрыялу, калі было паталагаанатамічнае даследаванне памерлага або загінулага. Звычайна матэрыялы знаходзяцца ў архівах дзяржаўнага камітэта, альбо гэта могуць быць біялагічныя тканіны, узятыя пры жыцці з мэтай дыягностыкі, напрыклад, біяпсійныя матэрыялы. Мы можам іх атрымліваць па вызначэнні суда. А ёсць сітуацыі, калі няма магчымасці атрымаць біялагічны матэрыял памерлых ці зніклых. Тады нам даводзіцца працаваць з нейкімі рэчамі гэтага чалавека. З потатлушчавых выдзяленняў вылучаем генетычныя характарыстыкі. Натуральна, мы параўноўваем атрыманыя матэрыялы з матэрыялам сваякоў памерлага, каб пераканацца, што гэта не выпадковы чалавек, толькі тады робім высновы. Генетыка як навука ўжо даволі добра развілася, заканамернасці перадачы генетычнай інфармацыі вядомыя, але такія складаныя тэсты робіцца толькі ў нас, у цэнтральным апараце. Гэта вельмі складанае даследаванне, і ў рамках грамадзянскіх спраў яны праводзяцца рэдка.

— Вы сказалі, што да вас нярэдка звяртаюцца жанчыны, якія жылі ў грамадзянскім шлюбе, і ў іх часта ўзнікаюць праблемы...

— Гэта датычыцца жанчын, якія пры нараджэнні дзіцяці ў такім шлюбе не рэгіструюць малое на бацьку. Пры расставанні з мужчынам, натуральна, узнікаюць праблемы з доказам бацькоўства. І добра, калі чалавек жывы, можна арганізаваць атрыманне біяматэрыялу. А калі мужчына памёр ці знік? Атрымліваць дапамогу па страце карміцеля можа дзіця, афіцыйна зарэгістраванае на такога чалавека. Таму спачатку трэба даказаць, што памерлы з'яўляецца бацькам малога. Устанавіць у такіх выпадках факт бацькоўства вельмі складана. Добрыя адносіны з мужчынам? Цудоўна. Мы толькі рады. Але зарэгіструйце дзіця на бацьку, бо потым эксперты не заўсёды змогуць вам дапамагчы, асабліва калі адсутнічае біяматэрыял.

— Ці магчымы памылкі пры ацэнцы генетычнай экспертызы?

— Аб'ектыўна кажучы, мы не можам гарантаваць дакладнасць матэрыялу, атрыманага з архіваў моргаў і бальніц. Упэўнена можна казаць пра тыя матэрыялы, якія атрымалі ў сваёй лабараторыі і рух якіх ад адбору экспертызы можам адсачыць. Але ўсе факты мы ўлічваем.

Бо бывае, што два мужчыны з падобнымі генетычнымі характарыстыкамі маглі зачаць адно дзіця. У нас такі быў выпадак. Жанчына спачатку прыходзіла з адным мужчынам, які па нашай схеме мог быць бацькам малога, а потым — з другім, які... таксама мог быць бацькам. Аказалася, гэтыя мужчыны былі блізняты, а вызначыць у такіх выпадках, хто ж з іх бацька, вельмі складана. Бывае, што самі людзі свядома здзяйсняюць падробкі. Напрыклад, у нас тут адзін мужчына абураўся: маўляў, як вы маглі пацвердзіць маё бацькоўства, я ж набраў у рот чужой сліны! Але ж, каб не памыліцца, мы робім не адзін тэст. Розныя гісторыі бываюць. Памятаю мужчыну, які прыйшоў рабіць экспертызу ў адносінах да дзіцяці сяброўкі. Мы зрабілі выснову, што гэта не яго дзіця. Але праз два дні пасля атрымання экспертызы ён зноў звярнуўся да нас. Аказваецца, яго сяброўка змяніла словы ў выдадзеным ёй экзэмпляры экспертызы, і атрымалася, што бацька яе малога — ён. Мы праправерылі дакумент і раскрылі падман.

— Колькі каштуе такі тэст?

— Каля 300 рублёў, калі гэта стандартная тройка — маці, тата і дзіця. Тэсты праводзім па дзвюх крыніцах — аналізе крыві і сліны. Чым больш складанае даследаванне, тым даражэй гэта каштуе. Калі яго прызначае суд, то кошт практычна не змяняецца, але плаціць чалавек, прызначаны судом, — як правіла, гэта той, хто заявіў пра неабходнасць тэсту. Вынікі аналізу гатовы звычайна праз месяц.

— Гэта даволі даступна... А як жа барацьба паміж свякроўю і нявесткай? Ці звярталіся па экспертызу жанчыны, каб даведацца дакладна, што нявестка не падманула сына?

— Канешне, былі і неспакойныя бабулі, якія хацелі прынесці ўзоры біяматэрыялаў унука і свайго сына. Мы ў такіх выпадках адмаўляем у экспертызе, бо працуем з матэрыяламі, добраахвотна прадстаўленым канкрэтнымі людзьмі са згоды ўсіх бакоў ці па рашэнні суда. Мы робім усё магчымае, каб дапамагчы людзям даведацца праўду, але толькі ў рамках закона.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

«УСЁ Ў НАС БУДЗЕ!»

«ТАКІХ, ЯК ВЫ, ШМАТ»

Заходзім з фатографам у новенькі дом, які яшчэ мае спецыфічны пах навабудоўлі. У дамафон не званію, бо яго пакуль няма. Але ёсць код, які Юля даслала мне, каб беспярэшкодна дабрацца да яе жылля. Дзверы адчыняе дзіця. Маладая прыгожая жанчына строга глядзіць на малых, якія без яе дазволу ўпусцілі гасцей, але хутка жаночы твар змякчаецца, маці ўжо абдымае хлопчыка, які правініўся. Праходзім у пакой з адной невялічкай канапай і маленькім ложачкам.

— Многія лічаць, што дзяржава раздае кватэры бясплатна і такім чынам прывучае шматдзетных да ўтрымання, — пачынае Юля. — Але гэта не так. Дзяржава дапамагае шматдзетным набываць жыллё, а не дорыць кватэры. Мы з мужам шмат працуем, каб выплачваць доўг па крэдыце. Кожны месяц мы вяртаем у банк каля 550 рублёў. І гэта не першы наш крэдыт...

Юля пазнаёмілася з будучым мужам пасля першай сваёй буйной пакупкі — машыны. Маладая дзяўчына толькі атрымала правы кіроўцы і набыла старэнькае аўто ў крэдыт. У той жа дзень паехала на сваёй машыне на Мінскае мора, дзе і сустрэла яго.

Пажаніліся ў 2010 годзе і сталі жыць у бацькоў Юлі ў трохпакаёвай кватэры. Тут трэба адзначыць, што Юліны бацькі ў маладую сям'ю са сваімі парадамі не лезлі, каб не напалохаць маладых і не вымусіць іх з'ехаць на здымнае жыллё.

«Мы, вядома, адразу сталі на чаргу як маладая сям'я, але разумелі, што чакаць давядзецца доўга. Я зацяжарала, і ў нас з мужам, натуральна, узнікла жаданне жыць асобна ад бацькоў. Хацелася мець свой уласны кут — і мы рашыліся. Гэта была сапраўдная аперацыя па здабыванні грошай. Прадалі машыны, пазычылі ў сяброў пэўную суму, каб купіць хоць аднапакаёўку. Але грошай усё роўна не хапала. Вырашылі ўзяць крэдыт».

Здавалася, мара спраўдзілася: ёсць аднапакаёвая кватэра, але маладыя не змаглі сабе дазволіць у яе пераехаць — проста не хапала заробку і на сціплае жыццё, і на аплату крэдыту. На сямейным савеце вырашылі здаваць набытую кватэру, каб трошкі разлічыцца з крэдытам.

«Спачатку было вельмі цяжка фінансава, — кажа Юля. — Толькі праз два гады ўдалося пераехаць ва ўласнае жыллё. Мы былі

шчаслівыя! Праз пяць гадоў пасля набыцця кватэры цалкам разлічыліся з крэдытам. Мне даводзілася працаваць у дэкрэтным водпуску, але інакш было не выкруціцца».

Пасля нараджэння трэцяга дзіцяці Аляксея сям'я стала лічыцца шматдзетнай і, натуральна, пайшла ставіцца на чаргу, якую называюць «ільготнай».

«Памятаю, нам сказалі ў выканкаме: маўляў, не спадзявайцеся атрымаць жыллё хутка — такіх, як вы, шмат, таму прапаноў у наступныя два гады не чакайце... Але мы не падалі духам — два гады не такі ўжо вялікі тэрмін».

НЕ ЎСЁ ТАК ПРОСТА

Самае галоўнае для Юлі было не праспаць садок.

«Дождж, снег, вывяржэнне вулкана, ды ўсё што заўгодна, — але галоўнае — адвесці малых у сад. У аднапакаёвай кватэры вельмі няпроста арганізаваць парадак. Калі дома знаходзіліся ўсе дзеці, я практычна нічога не магла зрабіць па гаспадарцы».

Спачатку ў пакоі па перыметры стаялі ложкі для дзяцей, канапа для дарослых і іншая мэбля. Але з нараджэннем чацвёртага малога бацькі зразумелі, што трэба больш папрацаваць над арганізацыяй прасторы. Так быў замоўлены прыгожы трох'ярусны ложачак, «як у дзіцячым садку».

Пакуль дзеці былі малыя, Юлі здавалася, што месца ў кватэры дастаткова. Але

чым даўжэй яны жылі ў аднапакаёўцы, тым часцей прыходзіла ўсведамленне, што дзецям і дарослым у адным пакоі цесна. А больш за ўсё маладая мама баялася зламанага ліфта.

«Мы жылі на восьмым паверсе. Памятаю, сапсаваўся ліфт, а мне з малым у паліклініку трэба. Добра, што іншыя дзеці былі ў садку. Сама цяжарная, ледзь дацягнула каляску да першага паверха. Патэлефанавала ў ЖЭС, пакінула заяўку і сысціла ў паліклініку. Вяртаюся — не працуе ліфт. Думаю, я, пакуль спускалася, ледзь не нарадзіла, а тут — падняцца. Людзі на рабоце, ніхто не дапаможа. Зноў тэлефаную ў ЖЭС, пытаюся ў іх, колькі давядзецца чакаць. А яны мне ў адказ: маўляў, а чаго вы ходзіце невядома дзе? Бачыце, ліфт не пра-

цуе — не выходзьце з дому, а прадукты наступны раз набывайце з запасам. Я так раззлавалася, што сказала: калі праз 20 хвілін ліфт не будзе працаваць, выклікаю МНС сабе ў дапамогу. У выніку на працягу паўгадзіны праблема была вырашана».

Перыядычна сям'я глядзела на сайце выканкама, як рухаецца чарга на жыллё. Здавалася, што вельмі павольна. Але ў адзін цудоўны вясновы дзень з выканкама патэлефанавалі і сказалі рыхтаваць дакументы.

«Званок быў настолькі нечаканы, што я разгубілася і некаторы час не магла нічога рабіць. Памятаю, сядзела на канапе і спрабавала ўсвядоміць, што гэта адбываецца тут і цяпер».

Савічавы «паляцелі» ў выканкам з дакументамі. Але там іх чакала расчараванне. «Нам прапанавалі трохпакаёвую кватэру без адстройвання ў раёне, вельмі далёкім ад кватэры маёй мамы, якая нам моцна дапамагала. Да таго ж, мы разумелі, што рамонт не пацягнем. Муж ўвесь час на рабоце, я — з чатырма дзецьмі... Ды і дзе грошы на гэта ўзяць?»

Сям'я напісала адмову ад кватэры і новую заяву на кватэру з адстройваннем. Пасля гэтага зноў апынуліся ў канцы чаргі на жыллё.

ПРАЗ ЧАТЫРЫ ГАДЫ

Праз дзевяць месяцаў пасля першай спробы пабудаваць Савічавым патэлефанавалі зноў.

«Мы радаваліся, але ўжо было не столькі эмоцый. Па ідэі, нам павінны былі пракрэдытаваць 120 метраў — на кожнага члена сям'і па 20 метраў, але паколькі мы сваімі сіламі пабудавалі аднапакаёўку, то ў нас колькасць яе метраў адмінусавалі. Таму ў выніку нам крэдытавалі 88 метраў, і адпаведна, на кожны метр дзяржава выдзяляла крыху больш за 700 рублёў. А кошт метра складаў больш за тысячу».

Розніцу трэба было кампенсаваць уласнымі сродкамі. Сям'я звярнулася ў банк, каб узяць крэдыт на неабходную суму — 46 тысяч рублёў. Але аказалася, што яны, па падліках банка, неплацежаздольныя. «Мы вельмі хваляваліся. Атрымалася, што калі падзяліць наш сукупны даход на ўсіх членаў сям'і, мы недацягваем да крэдыту».

«Многія лічаць, што дзяржава раздае кватэры бясплатна і такім чынам прывучае шматдзетных да ўтрымання, — пачынае Юля. — Але гэта не так. Дзяржава дапамагае шматдзетным набываць жыллё, а не дорыць кватэры».

Юля з мужам вырашылі зноў пераехаць да бацькоў, каб уключыць у сукупны даход сродкі ад здачы сваёй аднапакаёўкі. Не хапала зусім трошкі. Тады Юля выйшла на работу на чвэрць стаўкі, і нарэшце сумы даходу стала хапаць. Банк іх пракрэдытаваў.

«Калі пачулі аб станоўчым рашэнні, умомант усе праблемы забыліся, адчувалі толькі радасць і надзею, што ўсё наладзіцца».

Праз чатыры гады сям'я нарэшце пабудавалася. У студзені Савічавы пераехалі ў дзве новенькія кватэры з адстройваннем. Вось яны, уласныя 100 метраў на адной пляцоўцы! Так, канешне, маладым хочацца хутчэй купіць мэблю і кухню, але не ўсё адразу, трэба выплачваць крэдыт і на нешта жыць. Юля ўпэўнена, што праз некаторы час у іх усё будзе, бо галоўнае — ёсць дах над галавой.

«На самай справе, дапамога дзяржавы ў будаўніцтве жылля вельмі істотная. Я ведаю, што людзі дзесяцігоддзямі стаяць на чарзе, каб мець магчымасць пабудавацца. Нам жа давялося чакаць усяго чатыры гады. Набыць жыллё на другасным рынку для нас наогул было б нерэальна», — кажа яна.

У новенькай кватэры здаецца, што чуваць рэха. Пакоі пакуль амаль пустыя, затое на падаконніку горда сядзіць мэйкун — кошка. Дзеці пацягнулі гасцей праз калідор у ванны пакой, каб паказаць новых членаў сям'і — двух кацянят, якія сядзелі за трубамі, але нават у такой вялікай кватэры ад дзяцей ім не схавацца.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.
Фота Тацяны ТКАЧОВАЙ.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

У фантазіі няма меж, у фінансаў — ёсць

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Увогуле прапісваць і планаваць свае кароткатэрміновыя фінансавыя мэты лепш за ўсё ў пачатку года. Тады вы зможаце бачыць агульную карціну выдаткаў, якія чакаюць вас і вашу сям'ю ў найбліжэйшыя месяцы. Напрыклад, тут будуць зборы дзяцей у школу, ваш адпачынак ці яшчэ нешта. Калі з мэтай вызначыліся, то самы час перавесці яе ў фінансавы эквівалент, то-бок прыкінуць, якія сумы вам неабходныя для ажыццяўлення задуманага.

Безумоўна, фантазія часам не мае меж, але ўсё ж адчуваеш сябе больш камфортна і ўпэўнена, калі рэальна глядзіш на рэчы. Пры пастаноўцы фінансавых мэт можна скарыстацца спецыяльнай тэхнікай SMART, якая грунтуецца на алгарытме з пяці крокаў. За кожным з іх стаіць адно з патрабаванняў ацэнкі вашай мэты.

1. *S — Specific* (у перакладзе: канкрэтнасць і яснасць) — ваша мэта павінна быць актуальная, дакладная. Тут вельмі да рэчы спытаць сябе: што мы хочам атрымаць/змяніць/палепшыць? Ці менавіта мы самі жадаем гэтага?

2. *M — Measurable* (вымяральнасць) — тут будуць тыя самыя лічбы, на прыкладзе якіх вы тлумачыце сабе, як дасягнуць і ў які тэрмін здзейсніць сваю задумку. У гэтым кантэксце актуальныя будуць пытанні: чаго і ў якой колькасці мы хочам? Калі менавіта зможам зрабіць выснову, што мэта дасягнута? Напрыклад, паўгода адкладаць па 100 рублёў, каб купіць новы ноўтбук.

3. *A — Achievable* (дасягальнасць) — мэта павінна быць амбіцыёзная, але і рэальная. Думаць трэба і пра тое, што можа дапамагчы дасягнуць жаданага, а ў чым крыецца перашкода. Проста пажадаць зарабіць мільён — мэта нядрэнная, але ацаніць, ці хопіць для рэалізацыі мары вашага прафесіяналізму, часу і здароўя, будзе таксама не лішнім.

4. *R — Relevant* (узгодненасць, важнасць) — мэта павінна быць сугучная вашым каштоўнасцям, поглядам і перакананням. Бо наўрад ці вы пойдзеце працаваць, напрыклад, на кіруючую пасаду, калі вам такі занятак дасць не раўнавагу і задавальненне, а толькі перспектыву зарабляць больш. Для чаго патрэбна рэалізаваць такую мэту? Тое ж вывучэнне замежнай мовы можа адкрыць перспектыву знайсці работадаўца не толькі ў сваёй краіне ці проста павысіць вашу каштоўнасць як супрацоўніка на цяперашнім месцы работы.

5. *T — Time bound* (вызначанасць па часе) — варта наглядна ўявіць, за які тэрмін нам рэальна ажыццявіць запланаванае і атрымаць прамежкавы ці канчатковы вынік. Дату вызначаеце вы, адштурхоўваючыся ад сваіх магчымасцей і абставін. Упэўнены, што зможаце за некалькі гадоў назбіраць на першапачатковы ўзнос, каб распачаць будаўніцтва жылля, — тады плануйце на пяць гадоў. Дэдлайн у любой сферы матывуе на дзеянні.

ПАМІЖ «ХАЧУ» І «МАГУ»

— Самыя распаўсюджаныя памылкі пры пастаноўцы фінансавых мэт, як паказвае практыка, — няправільнае ўяўленне пра бюджэт і няўменне прагназаваць усе нюансы. Людзі проста кажуць «хачу кватэру, адпачынак, аўтамабіль», але не маюць элементарнага ўяўлення пра кошт. А насамрэч — гэта асноўнае, таму што толькі разумеючы, якая сума патрэбна для рэалізацыі свайго жадання, мы зможам дзейнічаць і разумець, у які кірунку рухацца, — кажа **фінансавы кансультант Святлана МУРАШКА.** — Умоўна: ёсць у нас сям'я, якая хоча палепшыць свае жыллёвыя ўмовы. Мэта доўгатэрміновая, і, як мы разумеем, з часам некаторыя акалічнасці тут могуць змяняцца — жыллё падаражэе ці стане таннейшае. Аднак, што б ні адбывалася, у самым пачатку варта вызначыцца, якую кватэру мы хочам купіць. У якім горадзе, з якой колькасцю пакояў, з якім рамонтам і планіроўкай і г. д. І толькі потым можна на тых жа сайтах з нерухомасцю паглядзець кошт такога жылля і зразумець, наколькі для нас рэальная такая пакупка. Проста сядаем і ў нататніку альбо ў табліцы Excel прыкідваем суму і перыяд, за які рэальна на яе зарабіць, назбіраць. Тады ўжо дакладна можна зразумець, падсілу нам дасягнуць жаданага альбо трэба разглядаць іншыя варыянты.

Калі з глабальнымі і вялікімі фінансавымі мэтамі ўсё больш-менш зразумела, то як быць, напрыклад, у сітуацыях, калі нашы ўласныя дзеці патрабуюць купіць дарагі падарунак? Тут ёсць свае нюансы. Бо часта жаданне дзіцяці займець нейкую цацку, рэч прадыктавана рэкламай, парадамі сяброў. Аднак не заўсёды такія запыты супадаюць з фінансавымі магчымасцямі сям'і. Як жа ў такім выпадку дзейнічаць? Адмаўляць ці дамаўляцца?

Спецыяліст адзначае, што «змагацца з дзіцячымі «хачу» вельмі складана. Але калі дзіця выхоўваецца ў тым ліку і фінансава, то з ім можна абгаворваць такія сітуацыі. Напрыклад, сын ці дачка ходзяць з бацькамі ў краму, і там ім тлумачаць, што і чаму купляюць бацькі. Так у дзяцей фарміруецца ўспрыманне таго, як робіцца выбар тавараў, як суадносяцца якасць і цана. Тое ж самае і з сітуацыяй, калі дзеці актыўна ўдзельнічаюць у планаванні сямейнага бюджэту. Тады ў іх ёсць магчымасць разумець, на што будуць выдаткоўвацца грошы ў наступным месяцы. Усе гэтыя працэсы адназначна вельмі дапамагаюць пры ўзнікненні спантаннага жадання набыць нешта папулярнае, моднае. Бо вы з вашым дзіцем размаўляеце на адной мове, і ў такім выпадку лягчэй растлумачыць яму, якія могуць быць варыянты для здзяйснення пакупкі. Напрыклад, можна на дамовіцца, што будзеце разам адкладаць грошы пэўны час, альбо купіце рэч на нейкае свята ў падарунак. Ваша пазіцыя павінна наглядна дэманстраваць: вось такія сумы нам спатрэбяцца, таму вось ад гэтага давядзецца адмовіцца. І потым разам ужо ў працэсе абмеркавання можна прыняць сумеснае рашэнне, як дзейнічаць далей».

СТАЎКА НА ЭМОЦЫІ?

Між тым у наш час, калі раптам узнікае жаданне нешта набыць, людзі часта звяртаюцца ў банк па крэдыты. У такой магчымасці ёсць як прыхільнікі, так і тыя, хто катэгарычна супраць. Бо крэдыты бываюць розныя. І, як паказвае практыка, не заўсёды мэтазгодна імі карыстацца. Напрыклад, наўрад ці варта браць на сябе такога кшталту грашовыя абавязацельствы, калі вам хочацца стаць уладальнікам самай новай мадэлі мабільнага тэлефона. Гэта нерaзумна з пункту гледжання фінансавых паводзін. А вось іншая сітуацыя: сям'я хоча палепшыць жыллёвыя ўмовы. Муж і жонка падлічваюць свае заробкі і разумеюць, што купіць сваю кватэру ці пабудаваць дом за кошт зберажэнняў змогуць гадоў праз дваццаць. Тады, магчыма, і варта звярнуцца ў банк па крэдыт. Хоць працэнты там не малыя, але ж на карту пастаўлены камфорт сям'і, які адбіваецца і на здароўі, і на эмацыянальным фоне...

— Што датычыцца пакупак, тут я заўсёды кажу пра эмацыянальны складнік. Калі, скажам, вы купілі новы гаджэт і радуецеся яму пару дзён, а потым на змену эйфарыі прыходзіць сумная думка пра крэдыт, які трэба аддаваць, то ўзнікае пытанне: якую эмоцыю вы купілі? Я ў такім кантэксце магу прывесці свой прыклад — набыццё бесправаднога пыласоса. Ён з'явіўся ў мяне пяць гадоў таму, але да сённяшняга дня я шчаслівая. Купляць варта доўгатэрміновыя эмоцыі. Зразумела, кожная сітуацыя мае свае нюансы. Аднак крэдыт ці растэрміноўка неабходныя толькі ў тым выпадку, калі мы набываем вырашэнне нейкай сапраўднай праблемы, і яно радуе нас доўгі час, — дзеліцца думкамі Святлана Мурашка.

Фінансы ў кантэксце нашых патрэб і жаданняў — тэма сапраўды важная, якая патрабуе індывідуальнага і граматнага падыходу, каб дасягнуць вынікаў і застацца ў плюсе.

Алена ДРАПКО.

Друкуецца ў «Алесі»

ВАЛЕРЫЯ АРЛАНАВА: «МОЙ ЛЮБІМЫ РЭЖЫСЁР — МОЙ МУЖ...»

Упершыню пра актрысу загаварылі пасля выхаду фільма «Павадыр» у 2001 годзе, хоць дэбютавала Валерыя Арланава ў кіно яшчэ ў 1992-м, студэнткай Беларускай акадэміі мастацтваў. За гэтыя гады — сотні сыграных роляў, яркіх і незабыўных вобразаў у тэатры і кіно.

У сакавіцкім нумары «Алесі» — лаўрэат міжнародных тэатральных фестываляў і кінафестываляў, вядучы майстар сцэны Тэатра кінаакцёра Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм», заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Валерыя Арланава. У інтэрв'ю актрыса расказала, якіх герояў ёй цікава іграць, што мацней за ўсё стымулюе да работы, ці плакала яна з-за роляў, як гэта — быць замужам за рэжысёрам і што яна шануе ў сваёй прафесіі. «Акцёрства як горб, — лічыць гераіня, — ад яго і хацеў бы, але не пазбавішся. Хоць у апошні час у мяне з'явіўся новы запал. Змагаюся з глабальным пацяпленнем: высаджваю кветкі і дрэвы на грамадскай клумбе каля дома».

ЖРЫЦЫ ЕЖЫ

Ці задумваліся вы, што нашы адносіны з ежай падобныя да нашых адносін з роднымі і партнёрамі? Хочацца, каб яна заўсёды была даступная, асабліва калі нам дрэнна.

У дачыненні да ежы ўвогуле шмат розных пачуццяў узнікае. Крыўда, што смажаная бульбачка такая смачная і немагчыма спыніцца. Злосць на піражнае, што дадае лішнія кілаграмы. Сорам, што падчас багатай вячэры зноў пераеў. Страх, што не хопіць ежы. Віна ад думкі, што мы прыносім неспакой навакольным сваімі «харчовымі паводзінамі».

А на самай справе гэта натуральная патрэба, задавальненне якой выклікае радасць. Што ж перашкаджае нам будаваць з ежай нармальныя адносіны? Здаровае стаўленне да ежы — гэта магчымасць творчасці, аналізу і выбару. Яно зусім не падобна на неўсвядомленае і некіраванае паглынанне ўсяго без разбору альбо на жорсткія абмежаванні з пагрозай для жыцця.

Як наладзіць такія адносіны з ежай, каб яны прыносілі радасць і задавальненне? Гэтак жа, як і любыя іншыя адносіны: адчуць сябе, выбудаваць межы з асяроддзем (аддзяліць сябе ад іншых, каб не есці «за кампанію»). Першае, што неабходна, — гэта развіць цялесную адчувальнасць (адрозніваць голад, насычэнне, агіду). Другое — «прапампаваць» эмацыянальную ўсвядомленасць (умець разбірацца, што мы адчуваем у кожны канкрэтны момант). Трэцяе — перагледзець перакананні, якія адносяцца да харчовых паводзін, але састарэлі і перашкаджаюць знізіць вагу. Падыйсці да гэтага працэсу творча, з цікаўнасцю, знайсці аднадумцаў.

Каб даведацца, ці ёсць у вас расстройства харчовых паводзін, «Алеся» падрыхтавала тэст. А пра спосабы выбудаваць здаровае стаўленне да ежы расказала Таццяна Левіна, дзіцячы, падлеткавы і сямейны псіхолаг, гештальт-тэрапеўт.

КАБ РЫБУ ЕСЦІ, ТРЭБА Ў ВАДУ ЛЕЗЦІ

Занятак рыбнай лоўляй вядомы на нашых землях з часоў палеаліту: да распаўсюджання земляробства гэта была адна з асноўных крыніц існавання мясцовага насельніцтва. Пра тое сведчаць і знаходкі археолагаў на стаянках першабытных людзей: касцяныя кручкі, вастрыі гарпуноў, рыбіны косткі, сеткавыя грузілы. Выявы

рыб сустракаюцца на тагачасных рэчах і ўпрыгажэннях. Косткамі замест іголак раней сшывалі адзенне, а з пазванкоў вялікіх рыб жанчыны рабілі пацеркі і завушніцы. Мабыць, такія ўпрыгажэнні былі нечым большым, таму што, паводле балта-славянскай міфалогіі, рыба — выразнік мужчынскага пачатку, яна атаясамліваецца з апладняльнай стыхіяй вады. Эратычнашлюбная сімволіка рыбы тлумачыцца і ў славянскіх сонніках. Усім вядома: калі маладая жанчына пабачыць у сне вялікую рыбіну, то хутка зацяжарае і народзіць сына, калі дробную — то дзяўчынку. Калі ж тое бачылася пажылым людзям, гэта прадракала хваробу, бо рыба была яшчэ і адзнакай свету мёртвых.

Рыбалоўныя прылады здаўна ў нашых мясцінах былі вельмі разнастайныя. Яны падзяляліся на невады, сеткі, стаўныя пасткі, рухомыя пасткі, кручковыя снасці і ўдарныя прылады; таксама вылучалі зімовыя і летнія рыбалоўныя прыстасаванні. Многія з іх цяпер можна ўбачыць толькі ў музеях. Больш цікавінак, а таксама рэцэпты беларускіх рыбных страў чытайце ў матэрыяле этнографа Ларысы Мятлеўскай.

Акушэр-гінеколаг Наталля ЛЕЛЮХ:

«Культывуючы страх старасці, кампаніі атрымліваюць звышпрыбыткі»

УКРАІНКА Наталля Лелюх — урач-акушэр-гінеколаг, заснавальніца «Жаночага клуба» і славуты блогер, вядомы як «доктар Наташа». Яна шмат ездзіць па розных краінах з адукацыйнымі семінарамі, дзе расказвае пра цяжарнасць і роды, бясплоднасць, невыношванне і эстэтычную гінекалогію, а таксама развенчвае распаўсюджаныя міфы пра жаночае здароўе. Яе семінары называюць «жывымі», бо 40 % часу — адказы на асабістыя пытанні ўдзельніц. У Мінску семінары з удзелам Наталлі Лелюх арганізуе сацыяльны інфармацыйна-адукацыйны праект «Радзіны». Мы распыталі вядомага ўрача пра тое, што больш за ўсё турбуе жанчын на постсавецкай прасторы і што варта палепшыць у рабоце гінеколагаў, а таксама ці можна амаладзіцца з дапамогай шырока прадстаўленых сёння паслуг эстэтычнай гінекалогіі.

— Наталля, вы шмат ездзіце з адукацыйнымі семінарамі і пастаянна павышаеце сваю кваліфікацыю...

— ...і такім чынам я праследую дзве мэты: самаадукацыя і адукацыя тых, каму не абыякавае сваё здароўе. Сам па сабе «Жаночы клуб» стаў цудоўным месцам — сюды прыходзяць не толькі пацыенты, але і ўрачы, інтэрны, студэнты-медыкі. Адны — пераняць шаблоны для тлумачэння складаных тэм сваім пацыентам, іншыя — каб зразумець унікальнасць пабудовы і работы нашага цела. А я маю магчымасць «не засохнуць» і пастаянна самаадукоўвацца, шукаючы адказы на пытанні.

— Чым праблемы жанчын постсавецкай прасторы адрозніваюцца ад запытаў да ўрача-гінеколага ў Еўропе?

— Паколькі мая аўдыторыя — у асноўным выхадцы з постсавецкай прасторы, то пытанні часцей падобныя. За мяжой ёсць адрозненне ў доступе да першаснай кансультацыі доктара, нязначныя ў тым, як урачы кантактуюць і тлумачаць праблему пацыенткам. І я заўважыла яшчэ адно адрозненне — жанчыны постсавецкай прасторы маюць больш ўзровень базавай трывожнасці. Гэта адлюстроўваецца або ў залішнім імкненні ўсё прафілактаваць і абследаваць, або, наадварот, нічога не бачыць, не ведаць і жыць у няведанні.

— Што найбольш хвалюе жанчын па тэме жаночага здароўя ва Украіне і Беларусі?

— На першым месцы — праблемы бясплоднасці і невыношвання цяжарнасці. Асабліва для жанчын пасля 35. У апошнія дзесяцігоддзі жанчыны ўсё далей адкладваюць першую цяжарнасць. З гэтым і звязаны страхі, перасцярогі, навязаныя міфы і рэальныя праблемы. Радуе тое, што ўсё больш запытаў па размаўлянасць пра жаночую сексуальнасць, пра ўплыў гармонаў на жыццё і здароўе, пра кантрацэпцыю і менапаўзу.

— Над чым, на ваш погляд, варта працаваць медыцынскаму персаналу, каб палепшыць дапамогу жанчынам?

— Найбольшая колькасць праблем узнікае на ўзроўні камунікацыі — недагаварылі, не зразумелі адно аднаго, не захацелі ці не паспелі агучыць сваю пазіцыю. Таксама ёсць вялікая праблема ў адсутнасці паняцця «юрыдычная абарона» — як урачоў, так і пацыентаў. Нас не павінны стукаць ілбамі журналісты. Любыя канфлікты і спрэчныя сітуацыі павінны разбірацца ў юрыдычным полі, цывілізавана, з работай над памылкамі, а не з прыніжэннем, звальненнем і замоўчваннем праблемы. Канешне, мы яшчэ доўга будзем разграбаць агрэхі нашай медыцынскай адукацыі і ментальных установак кшталту «я захварэў, а доктар павінен мяне лячыць».

І немалаважнай праблемай, на мой погляд, з'яўляецца выгаранне ўрачоў. З гэтым увогуле ніхто не лічыцца і няма сістэмнай стратэгіі па яе перааддоленні.

— Калі закранаць тэму цяжарнасці і родаў, што найбольш хвалюе жанчын?

— Падрыхтоўка да цяжарнасці, акушэрская агрэсія і камерцыялізацыя працэсу. Мяне радуе, што жанчын усё больш хвалююць пытанні лайфстайлу — харчавання, набору вагі, спартыўных нагрузак. У мяне ёсць прыклады, як мае цяжарныя пераплывалі Басфор на 12-м тыдні і танцавалі на пілоне да 36 тыдняў. Канешне, ёсць запыт па «страхах» і «пужалках» у выглядзе матачнага тонусу, прыёму лекаў, «шкоды» ўльтрагуку і іншых традыцыйных пытанняў пры цяжарнасці. Па тэме родаў больш за ўсё хвалююць абязбольванне, медыцынскія маніпуляцыі, падрыхтоўка да працэсу.

— У Беларусі ў апошнія гады змянілася і сістэма допуску ў радзільныя дамы, і самі роды. У прыватнасці, у раддамы стала прасцей трапіць родным, стала больш партнёрскіх родаў, у тым ліку і з доўламі, а жанчыны ўсё часцей складаюць «план родаў», дзе выкладаюць свае пажаданні. А якая сітуацыя з гэтым ва Украіне?

— Апошнія пяць гадоў ва Украіне можна смела назваць бумам партнёрскіх родаў. Партнёр — гэта не заўсёды муж: гэта можа быць сяброўка, мама, доўла. Гэта той чалавек, які забірае на сябе трывогу і кантроль, дазваляе жанчыне не замарочвацца дробнымі праблемамі. Таксама ў нас ёсць практыка хатніх радзільных зал у раддоме, калі ўрача завуць пры жаданні парадзіхі. Гэта дамашнія роды, але на бяспечнай медыцынскай тэрыторыі. Канешне, гучыць ідэальна, але на практыцы бываюць нюансы. Нам яшчэ доўга ламаць стэрэатыпы савецкага акушэрства. Радуе, што пачалі.

— Ці трэба, на ваш погляд, жанчыне рыхтавацца да родаў — наведваць, напрыклад, курсы? Або дастаткова кансультацый урача, які вядзе цяжарнасць? Якая павінна быць фізічная актыўнасць цяжарных?

— О, на гэтыя пытанні я адказваю на 4-гадзіннай лекцыі. Ведаеце, што мяне здзіўляе? Тое, што з'яўляецца нормай, — фізічныя практыкаванні, ёга, спа-працэдуры, масаж — варта даказваць ёмістымі і маштабнымі навуковымі працамі. Тое, што маме адразу пасля родаў патрэбна дзіця, а дзіцяці — мама, а не плянёнкі і ўзважванне, — даводзіцца даказваць гадамі, ламаючы стэрэатыпы.

— Вы ўдзельнічаеце ў семінарах па эстэтычнай гінекалогіі. Наколькі гэта з'ява распаўсюджана на постсавецкай прасторы? Ці варта звяртацца да працэдур амаладжэння і ў якіх выпадках?

— Ёсць такая паважаная арганізацыя, як FDA (Food and drug administration) у ЗША, якая ў 2019 годзе ў кансэнсусным рашэнні па менапаўзе ў загадным парадку абавязала клінікі і прадаўцоў паслуг antiage (*антыўзроставых.* — **«Зв».**) не выкарыстоўваць слова «амаладжэнне», бо яно з'яўляецца выключна маркетынгавым. Амаладзіць немагчыма. Можна палепшыць якасць жыцця, але не амаладзіць! На семінары па эстэтычнай гінекалогіі мяне запрашаюць у якасці «Бабы Ягі», якая імкнецца ўнесці здаровы сарказм і доказную базу ў цемрашальства продажаў і звышпрыбыткаў, якія атрымліваюць, культывуючы наш страх старасці.

— Чаго вы пажадаеце жанчынам?

— Любіць сябе і жыццё.

Алена КРАВЕЦ.

Фота носіць ілюстрацыйны характар.

#яжмаці!

РУЖОВЫ СЛОН

У звычайны вясновы дзень у наш дом прыбыў госць — хросная мама Улі і Мішы. Некалі яна жыла ў суседнім раёне, днямі вярнулася з Кітая і прыехала да дзяцей з маленькімі падаруначкамі. Мішу дастаўся нанапрусак — гэта такая пластмасавая цацка, падобная на прусака, якая неверагодна хутка бегае. Міша быў задаволены. Адзінаццацігадовай Аляксандры падарылі ўпрыгажэнні для валасоў. Дзяўчынка любіць такія рэчы і таксама была вельмі задаволеная, пакуль не дасталі падарунак для пяцігадовай Улі — ружовага слана! Гэта быў дзіцячы наручны гадзіннічак: бранзалет у выглядзе ружовага слана, а ў пузік устаўлены звычайны гадзіннік. Яго лёгка можна дастаць, і тады застаецца адзін ружовы слон з дзіркай у жывоціку. Саша страціла цікавасць да заколак і ўважліва глядзела, як Уля гуляе са сваёй новай цацкай. Назірала, хмурылася і маўчала. Калі хросная пайшла, старэйшая дачка кінулася да мяне:

— Маам, ну навошта Улі гадзіннік? Яна ж нават не разумее, для чаго ён. А мне трэба! Я сачыла б па ім за часам і ведала, калі ў школе пачнецца перапынак.

Уля адчула, што пакваліліся на яе падарунак, і прыціснула гадзіннічак да грудзей.

— Улечка, ну калі ласка, — узмалілася Саша. — Я табе аддам упрыгажэнні, хочаш? Магу яшчэ што-небудзь... Глядзі, ты ж хацела лакі для пазногцяў. Выбірай! Фламастары, алоўкі, пластылін — бяры ўсё. Дай мне гадзіннічак.

Уля на імгненне засумнявалася, але хутка сцяміла: раз за гэтую рэч даюць столькі ўсяго, значыць, яна каштоўная.

— Не дам, — упэўнена адрэзала яна. — Мама, а можна я яго ў садок вазьму і пакажу сяброўкам?

Гэта быў гадзіннічак Улі, і яна мела права ўзяць яго. Я так разважала. Хоць сумнявалася, разумеючы, што Уля не вельмі асцярожная і, хутчэй за ўсё, зламае яго ў першы тыдзень карыстання. Паспрабавала яе папярэдзіць, але малая вельмі прасіла...

На наступны дзень, калі я прыйшла па Улю ў садок, малая кінулася да мяне, рыдаючы ўголас. Потым дастала са сваёй шафы ружовага слана з дзіркай у жываце. Там не было гадзінніčка.

— Я не ведаю, як ён згубіўся... А-а-а-а...

—Уля!.. — толькі выдыхнула я.

Калі мы зайшлі дамоў, з пакоя выбегла старэйшая дачка. Уля, убачыўшы яе, зноў зарыдала. Саша паглядзела на мяне, потым на Улю, якая ўжо даставала з кішэні ружовага слана... Гэта адбылося ў адно імгненне. Сашка схапіла Улю і моцна штурханула яе. Тая ўпала на падлогу і стала гучней галасіць.

Саша закрыла твар рукамі, заплакала і пабегла ў пакой. Уля не хацела ўставаць. Яна ляжала на падлозе і рыдала там яшчэ гадзіну. Саша не выйшла вячэраць.

На наступны дзень я прыйшла ў садок па малую і ўбачыла, што дзеці ў групе незвычайна мокрыя і брудныя. Уля кінулася да мяне з вялізнымі, шчаслівымі вачыма і раскрыла сваю далонь. На бруднай далоні ляжаў гадзіннічак.

— Мама, я яго знайшла! Мы разам аблазілі ўсе лужыны. Паслухай, ён яшчэ цікае, не зламаўся!

Дадому мы амаль беглі. Уля схапіла ўсё ў пакой, дастала з-пад падушкі ружовага слана, хутка ўставіла гадзіннік і кінулася да Сашы.

— Сашка, на, бяры! Дару табе!

Саша сядзела за сталом і рабіла ўрокі. Яна ўважліва паглядзела на Улю і трохі падумаўшы, адказала:

— Не, Уля, дзякуй. Гэта ж ТВОЙ падарунак. Прабач мяне.

Дзяўчынкі абняліся... А ружовы слон яшчэ доўгі час валяўся ў цацках, бо сёстры страцілі да яго ўсякую цікавасць.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Гомельский радиозавод» (продавец) извещает о проведении 8 апреля 2020 года открытого повторного аукциона по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка с учетом НДС (20 %), бел. руб.
Местонахождение лотов: г. Гомель, ул. Объездная, 9			
1	**Станок токарно-винторезный 250ИТВ (инв. № 2322)**, г. в. 1991	5 840,00	584,00
2	**Станок токарно-винторезный 250ИТВ (инв. № 2442)**, г. в. 1994	1 680,00	168,00
3	**Пневматический пресс НВ5222Б-01 (инв. № 686)**, г. в. 1973	3 360,00	336,00
4	**Автомат для холодной навивки пружины АА5214А (инв. № 1772)**, г. в. 1982	780,00	78,00

Продавец: ОАО «Гомельский радиозавод», г. Гомель, ул. Объездная, 9. Порядок **ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел.:** 8 (044) 544-38-37 – Титков Виктор Семенович. **Шаг аукционных торгов – 5 %. Для участия в аукционе необходимо: 1.** Оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама»):** р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001, БИК BLBBBY2X, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления). **2.** Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно **с 19 марта 2020 г**. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00 **прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 6 апреля 2020 г. в 16.00 включительно. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %.** Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов, затраты за публикацию в газете «Звязда» в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение **10 (десяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). Ранее опубликованное извещение о торгах по лотам №№ 1, 2, 3 размещено в газете «Звязда» от 17.01.2020 г. № 10 (29124), по лоту № 4 от 18.01.2020 г. № 11 (29125). **Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы». Дополнительная информация по контактным телефонам организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-54 (тел./факс), 23-23-56, 8 (029) 126-66-62.**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

ОАО «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ»

проводит открытый аукцион по продаже недвижимого имущества, находящегося в собственности ОАО «Брестский электроламповый завод»

Аукцион проводится в соответствии с действующим законодательством и Положением ОАО «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ» «О порядке организации и проведения аукционов по продаже капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей»					
ЛОТ № 1	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78562, расположенное по адресу: г. Брест, ул. Московская, 208Б. Площадь – 192,2 кв.м. Наименование – здание склада для хранения стеклотрубки. Назначение – здание специализированное организаций оптовой торговли, материально-технического снабжения и сбыта продукции. Составные части и принадлежности: откр. склад д/обор., навес, два забора, двое ворот. Лампы накаливания в ассортименте согласно спецификации. Земельный участок с кадастровым номером 140100000001032151, площадью 0,5043 га, предоставлен продавцу на праве аренды (срок действия – по 22.08.2046). На земельном участке установлены следующие ограничения: водоохранная зона р. Мухавец, вне прибрежной полосы, площадь 0,5043 га				
Начальная цена (в т.ч. НДС 20 %), BYN	210 141 руб. 53 коп.	**Задаток, BYN**	21 014 руб. 15 коп.	**Шаг аукциона**	5 %
Сведения об организаторе торгов, его местонахождение и контактные телефоны	**ОАО «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ» 220029, г. Минск, ул. Куйбышева, 35, пом. 1. тел.: 8 017 284 94 32, факс: 8 017 286 76 80**				
Сведения о продавце, его местонахождение и контактные телефоны	**ОАО «Брестский электроламповый завод» 224020, г. Брест, ул. Московская, 204, тел.: +375 162 35 64 04, факс: +375 162 35 64 29**				
Сведения о представителях Продавца для осмотра/ознакомления с предметом аукциона	Грунтова Александра Петровна, тел. +375 44 580 63 02				
Срок подписания договора купли-продажи	Договор купли-продажи должен быть заключен в течение **10 (десяти) календарных дней** со дня утверждения протокола о результатах аукциона				
Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, оплата вознаграждения	Победитель аукциона в течение 3 (трех) календарных дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона обязан возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение на основании счета, выставленного организатором аукциона, а также выплатить вознаграждение организатору аукциона в размере 1 % от цены продажи предмета аукциона на основании счета, выставленного организатором аукциона				
Условия оплаты	Оплата задатка производится резидентами в белорусских рублях на следующие банковские реквизиты: р/с BY78 AKBB 3012 0000 3263 3510 0000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код AKBBBY2X, г. Минск, ул. Куйбышева, 18. Получатель – Открытое акционерное общество «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ». УНН 101059240, ОКПО 37392696. Оплата задатка производится нерезидентами в белорусских рублях или в долларах США по курсу НБ РБ на дату оплаты на следующие банковские реквизиты: в белорусских рублях: р/с BY78 AKBB 3012 0000 3263 3510 0000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код AKBBBY2X, г. Минск, ул. Куйбышева, 18. Получатель – Открытое акционерное общество «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ», УНН 101059240, ОКПО 37392696. Если между продавцом и покупателем в течение срока, установленного для заключения договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и порядку оплаты объекта, оплата стоимости имущества должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона				
Место, дата и время приема заявлений на участие в аукционе	Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются **до 14 апреля 2020 года (включительно)** в рабочие дни с 9.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Куйбышева, д. 35				
Место, дата и время проведения аукциона	Аукцион состоится **20 апреля 2020 года** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Куйбышева, д. 35, Инновационный центр «Горизонт»				
Организатор аукциона после опубликования извещения о его проведении вправе в любое время, без объяснения причин, но не позднее чем за 3 календарных дня до даты проведения повторного аукциона, указанной в извещении о проведении аукциона, отказаться от его проведения					
Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах регламентирован Положением ОАО «Управляющая компания холдинга «ГОРИЗОНТ» «О порядке организации и проведения аукционов по продаже капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей»					

Дополнительная информация по тел. +375 17 284 94 32. E-mail: arenda@horizont.bn.by

РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«Айфономания. Тур 3»

Наименование рекламной игры: «Айфономания. Тур 3».
Территория проведения: Республика Беларусь.
Период проведения: с 17 февраля 2020 года по 24 марта 2020 года.
В рекламной игре приняли участие 80 682 человек.
Призовой фонд игры разыгран полностью.

Обладателями приза: Смартфон Apple iPhone 11 PRO Max 64 GB Midnight Green, Model A2218, MWHH2RM/A + денежное вознаграждение в размере 369,38 (триста шестьдесят девять) белорусских рублей 38 копеек стали:

1. Лушкинов Юрий Васильевич, г. Минск;
2. Селявко Светлана Михайловна, д. Курганы;
3. Огородников Дмитрий Олегович, г. Минск;
4. Подолицкая Евгения Владимировна, д. Боровляны;
5. Мешковский Олег Владимирович, г. Минск.

Обладателями приза: подарочный сертификат на покупку товаров в интернет-магазине e-dostavka.by, номиналом 50 рублей. Срок действия 13.03.2020–12.04.2020 стали:

1. Романова Светлана Владимировна, г. Минск;
2. Галуза Сергей Михайлович, г. Минск;
3. Комягина Таисия Михайловна, г. Минск;
4. Харичева Мария Владимировна, г. Минск;
5. Конончик Надежда Ивановна, п. Колодищи;
6. Кибак Анастасия Ивановна, д. Рахманьки;
7. Залозная Ольга Сергеевна, г. Брест;
8. Данилович Екатерина Николаевна, г. Минск;
9. Лушкинов Юрий Васильевич, г. Минск;
10. Синкевич Наталья Анатольевна, г. Минск;
11. Гаврилова Светлана Петровна, г. Минск;
12. Макаревич Алеся Николаевна, г. Минск;
13. Никишина Ирина Васильевна, аг. Сеница;
14. Вашкевич Юрий Игоревич, г. Минск;
15. Микульчик Алина Александровна, г. Минск;
16. Курбанова Эльмира Телларовна, г. Минск;
17. Железняк Артём Владимирович, г. Минск;
18. Пинчук Юлия Владимировна, г. Минск;
19. Полуда Алиса Сергеевна, г. Минск;
20. Скоренко Татьяна Николаевна, г. Минск;
21. Боровая Ольга Сергеевна, г. Минск;
22. Хамзех Элина, г. Минск;
23. Бузановский Константин Викторович, г. Минск;
24. Алиева Лина Юрьевна, г. Минск;
25. Мельникова Ольга Андреевна, г. Минск;
26. Русак Мария Михайловна, г. Минск;
27. Полещук Анжелика Анатольевна, п. Привольный;
28. Залмовер Анатолий Исаакович, г. Минск;
29. Горегляд Елена Васильевна, д. Боровляны;
30. Козельская Татьяна Павловна, г. Минск;
31. Ворона Валера Петрович, г. Витебск;
32. Третьякова Алла Викторовна, г. Бобруйск;
33. Лысак-Валентюкевич Андрей Аркадьевич, Минск;
34. Ковалёва Диана Сергеевна, Барановичи;
35. Яголович Марина Викторовна, Минск;
36. Котова Дарья Владимировна, г. Минск;
37. Селявко Светлана Михайловна, д. Курганы;
38. Писаренко Ольга Григорьевна, г. Минск;
39. Ловгач Анастасия Викторовна, г. Минск;
40. Гомалинская Екатерина Семеновна, г. Минск;
41. Заенчковский Геннадий Валентинович, г. Столин;
42. Чалей Роман Александрович, г. Минск;
43. Кучинский Сергей Леонидович, г. Минск;
44. Науменко Константин Николаевич, д. Станьково;
45. Бондарева Юлия Николаева, г. Минск;
46. Хальцов Андрей Дмитриевич, г. Минск;
47. Романова Наталья Дмитриевна, д. Дайнова;
48. Гурин Вадим Иванович, г. Минск;
49. Груша Татьяна Анатольевна, г. Минск;
50. Гарачун Анна Вацлавовна, г. Минск.

Организатором рекламной игры является общество с ограниченной ответственностью «АМК «РЭПКА», УНП 191728827, Республика Беларусь, г. Минск, 220073, ул. Ольшевского, д. 20/11, оф. 21.

Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 3741 от 07.02.2020 г., выданное Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры +375 17 363 12 78.

Общее собрание кредиторов

ОАО «Трест Белтрансстрой»

по вопросу утверждения изменений в план санации

ОАО «Трест Белтрансстрой» состоится **27.03.2020 в 11.00** в актовом зале ГХУ Управления делами Президента Республики Беларусь по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 39 (малый актовый зал).
С планом санации ОАО «Трест Белтрансстрой» кредиторы могут ознакомиться после опубликования на официальном сайте ОАО «Трест Белтрансстрой» **www.trestbts.by**

УНП 100120922

СПИСОК ПОБЕДИТЕЛЕЙ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «Смарт-призы от 21vek.by»

1. ООО «Триовист», Республика Беларусь, 220020, г. Минск, пр-т Победителей, д. 100, оф. 203, 2 эт.;

2. «Смарт-призы от 21vek.by»;

3. Срок начала Рекламной игры: 5 февраля 2020 года;
Срок окончания Рекламной игры: 6 апреля 2020 года (включая период розыгрыша и выдачу призов, опубликования результатов проведения Рекламной игры).

№ Розыгрыша	Дата и время проведения	Участвуют Участники, выполнившие условия, указанные в п.7 настоящих правил в период с … по …
1	20.02.2020 года, 16.00	с 05.02.2020 по 17.02.2020 (включительно)
2	05.03.2020 года, 15.00	с 18.02.2020 по 02.03.2020 (включительно)
3	05.03.2020 года, 16.00	с 05.02.2020 по 02.03.2020 (включительно)

4. Свидетельство № 3734 о государственной регистрации рекламной игры, зарегистрированной 22 января 2020, выданным Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

5. Сведения о количестве участников рекламной игры:
Розыгрыш № 1 – 205 человек,
Розыгрыш № 2 – 316 человек,
Розыгрыш № 3 – 521 человек

6. Сведения о полном или частичном розыгрыше призового фонда:
Призовой фонд разыгран полностью.

7. Фамилия, инициалы победителя (победителей), его выигрыш (их выигрыши);

Номер розыгрыша	Наименование приза	Ф.И.О победителя(ей)
1	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Хальчицкий Виталий Анатольевич
1	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Ледник Виктор Михайлович
1	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Пенкрат Виктор Викторович
1	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Шмарловская Марина Сергеевна
1	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Шелюк Александр Александрович
2	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Хомякова Юлия Олеговна
2	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Кравченко Иван Владимирович
2	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Ворончук Татьяна Владимировна
2	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Салата Сергей Викторович
2	Беспроводные наушники Apple AirPods with Charging Case, Model: A2032 A2031 A1602, MV7N2RU/A	Зуева Татьяна Витальевна
3	Смартфон Apple iPhone 11 64GB Green, Model A2221, MWLY2RM/A	Коронevич Максим Александрович

8. Телефон для справок по вопросам проведения рекламной игры: + 375 44 501-21-31.

УНП 191112533

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ
по продаже земельного участка в собственность в г. Гродно (микрорайон «Заболоть») 21 апреля 2020 года

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Ориентировочная стоимость затрат на изготовление документации, руб.	Начальная цена продажи, руб.	Сумма задатка, руб.
1	Земельный участок У-136*	ул. Рыбницкая, микрорайон «Заболоть»	0,0972	440100000002010142	3 064,55	16 665,25	3 400

** – Земельный участок предоставляется в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Земельный участок имеет ограничения.*

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:

внесение платы за земельные участки; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся; получение победителями аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство одноквартирного жилого дома, возместить затраты в соответствии с постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 01.04.2014 г. № 298 «Об утверждении Положения о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку» и решением Гродненского горисполкома от 30.05.2019 г. № 371 «О возмещении затрат на строительство объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры».

Аукцион состоится 21 апреля 2020 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1 (актовый зал).

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток в размере, указанном в графе 8, перечисляемый на расчетный счет BY24 AKBB 3012 0000 4181 0400 0000 Гродненское областное управление № 400 ОАО АСБ «Беларусбанк», БИК AKBBBY2X, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости». Задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению.

Представить в коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы: заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования. Дополнительно представляются: гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, кабинет 407 с 23 марта по 15 апреля 2020 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан:

внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись; выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Гродненский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома, один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся, а также градостроительный паспорт земельного участка (при наличии).

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли.

При невыполнении требований об обращении за государственной регистрацией прав на земельный участок в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признании аукциона продажи несостоявшимся, решение Гродненского горисполкома о предоставлении земельного участка утрачивает силу.

Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактные телефоны: + 375 (152) 72 05 37, 72 00 10.

Официальные сайты организатора торгов: www.grodno.gov.by, gcn.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Криница» (продавец) проводит повторный открытый аукцион

по продаже базы отдыха «Криница»

(регистрационный номер 1871621723203), расположенной по адресу: Украина, Запорожская область, Акимовский район, с. Охримовка, ул. Школьная, 141, в составе:

недвижимое имущество:
административный корпус (литер А-1) общей площадью 67 кв. м,
корпус № 3 (литер 1А1) общей площадью 166,7 кв. м,
склад (литер 1А2) общей площадью 72,9 кв. м,
корпус № 1 (литер 1Б) общей площадью 183,9 кв. м,
корпус № 1 (литер 1Б1) общей площадью 158 кв. м,
клуб (литер 1В) общей площадью 129,2 кв. м,
корпус № 4 (литер 1Г) общей площадью 141 кв. м,
корпус № 5 (литер 1Д) общей площадью 75,1 кв. м,
столовая (литер 1Е) общей площадью 335,4 кв. м,
корпус № 2 (литер 1Ж) общей площадью 147,1 кв. м,
медицинский пункт (литер 1З) общей площадью 58,7 кв. м,
боксы (литер И1) общей площадью 172 кв. м,
склады (литер 1К) общей площадью 59,2 кв. м,
ограждение (литер 1),
дорожки асфальтные, корпус № 1 (литер 2),
погреб (литер Л),
уборная (литер 3),
уборная (литер 8),
умывальник (литер 4),
емкость для воды (литер 5),
пожарный резервуар (литер 6),
душ (литер 7),
фекальная емкость (литер 9),
оборудование (85 единиц).

Начальная цена с НДС (20 %) **– 255 822,38 бел. руб.** (задаток 10 % от начальной цены **– 25 582,24 бел. руб.).** *(Начальная цена снижена на 20 %.)*

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, БИК BPSBBY2X, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 30 (тридцати) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 3 (трех) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.rlt.by.** Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 21.12.2019.

Аукцион состоится **30.04.2020** в **12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **29.04.2020 г.** до **16.00** по указанному адресу.

Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ
по продаже права проектирования и строительства объекта (ул. Советских Пограничников) в городе Гродно 21 апреля 2020 года

№ п/п	Месторасположение земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей	Ориентировочная сумма расходов на подготовку документации для проведения аукциона, рублей	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости, рублей
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	г. Гродно, район улиц Советских Пограничников–Гоголя–Титова и пер. Купальского	1,7500	Многоквартирный жилой дом с объектами обслуживания	40 215,00	4 021,5	3 900,0	Снос зданий, сооружений, зеленых насаждений, попадающих под пятно застройки	1 380 445,93

Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) на предоставляемом земельном участке, на котором находятся объекты, подлежащие сносу**. Срок аренды 5 лет.**

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462.

Основные требования по проектированию и строительству объекта и условия предоставления земельного участка указаны в земельно-кадастровой и иной документации, подготовленной для проведения аукциона.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках и их характеристики содержатся на планово-картографических материалах в составе земельно-кадастровой документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Гродненским горисполкомом).

Аукцион состоится 21 апреля 2020 года в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1.

Участниками аукциона могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели. В аукционе допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников – двух и более индивидуальных предпринимателей, юридических лиц.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток в размере, указанном в графе 6 таблицы, перечисляемый расчетный счет BY24 AKBB 3012 0000 4181 0400 0000 Гродненское областное управление № 400 ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК AKBBBY2X, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет:

заявление на участие в аукционе;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляется: индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования; представителем индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность; представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица; представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; консолидированными участниками для участия в аукционе представляются также оригинал и копия договора о совместном участии в аукционе.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

При подаче документов уполномоченное лицо, которое будет представлять на аукционе стороны договора о совместном участии в аукционе и подписывать протокол о результатах аукциона (его представитель), предъявляет документ, удостоверяющей личность, и доверенности, выданные индивидуальными предпринимателями, юридическими лицами, заключившими договор о совместном участии в аукционе. Представителем уполномоченного лица дополнительно предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, кабинет № 407, в рабочие дни **с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. с 23 марта по 15 апреля 2020 года**.

Торги в отношении земельных участков проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, аукцион признается несостоявшимся и земельный участок предоставляется такому лицу при его согласии с внесением платы за право заключения договора аренды земельного участка в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан:

- внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы – в случае предоставления Гродненским горисполкомом рассрочки ее внесения);

- возместить Гродненскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.

Оплата стоимости за право заключения договора аренды земельного участка осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли.

После внесения платы за право заключения договора аренды земельного участка Гродненский горисполком заключает с победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений).

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории). Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Телефоны для справок в Гродно: **(0152) 72-05-37, 72-00-10**.

Адреса сайтов: **www.grodno.gov.by, gcn.by**

ЗАО «Белреализация»
ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: **ЗАО «Белреализация»** (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, **BELTORGI.BY.**

Продавец: **ООО «БелКа-Центр»** (УНП 390401629) г. Минск, пер. Козлова, 7а, пом. 2, каб. 13, в лице ликвидатора ИП Рудяка Александра Олеговича, +375 29 777-97-93.

Публичные торги в электронной форме будут проведены: **1 апреля 2020 г**. 09.00–17.00 на электронной торговой площадке **BELTORGI.BY**

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС
1	Здание склада площадью 241,1 м², земельный участок 0,4982 га, расположенное по адресу: Витебская обл., Полоцкий р-н, Боровухский с/с, д. Гвоздово, ул. Центральная, 31Д	13 003,20
2	Здание столовой площадью 304,6 м², земельный участок 0,0984 га, расположенное по адресу: Витебская обл., Полоцкий р-н, Боровухский с/с, д. Гвоздово, ул. Центральная, 41Б	44 523,00
3	Барабан для машины, инв. № 44	180,00
4	Барабан для машины 30 мм, инв. № 43	300,00
5	Барабан с тремя стандартными формами (круг 30 мм), инв. № 60	512,00
6	Барабан с двумя стандартными формами (круг 55 мм), инв. № 59	454,00
7	Витрина холодильная ВХСн-1,5 Арго, инв. № 53	41,00
8	Ларь морозильный «Вирпул», инв. № 9	59,00
9	Ларь морозильный «Орск», инв. № 10	112,50
10	Ларь морозильный «Фригор», инв. № 12	56,50
11	Ларь морозильный «Электролюкс», инв. № 11	56,50
12	Машина формовочная, инв. № 31	810,00
13	Минимойка K5 Compact, инв. № 50	54,60
14	Плита ПСЭ-120, инв. № 6	68,00
15	Прибор очистки воды УФО, инв. № 7	92,50
16	Тестомесильная машина S3040013, инв. № 1	228,36
17	Тестомесильная машина ТММ-140 (без дежи), инв. № 35	262,20
18	Холодильная камера КХН 11,0 (1960 х 3160 х 2200), инв. № 18	2 160,00
19	Шкаф жарочный ШЭЖ-923, инв. № 79	293,00
20	Весы МП 600 МЖА Ф-3(50/100;600*800, нерж) «Восточный базар 518 авто», инв. № 61	62,50
21	Холодильник «Атлант»	22,50
22	Плита № 3	70,00
23	Весы	75,00
24	Электрический таль	225,00
25	Фритюрница	21,00
26	Фритюрница 2	21,00
27	Центрифуга ЛЦ-25, загрузочная масса – 25 кг, пр-во Россия	2 970,00

Местонахождение – Витебская обл., Полоцкий р-н, Боровухский с/с, д. Гвоздово. Телефон для ознакомления и осмотра +375 29 698-53-18.

Для участия в торгах необходимо в срок по 31.03.2020 г. 17.00 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY, 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, оплатить аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – 10 рабочих дней со дня проведения торгов. *Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звязда» 27.02.2020 г.*

Нататкі шматдзетнага таткі

І ВОСЬ МНЕ ЗНОЎ ШАСНАЦЦАЦЬ...

Сын:

— Тата, а ты ведаеш, што незамярзайку нельга піць?

Я, зрабіўшы выгляд, што здзіўлены:

— Так? Чаму?

— Таму што туды дабаўляюць спірт, які не прызначаны для пiцця. Ён для чалавека смяротна небяспечны.

Ух ты, а я і не ведаў! Дзякуй сыну-фізіку: адукаваў старога, а то ў мяне ў машыне якраз засталося паўбутэлькі незамярзайкі, і я ўсё думаў, што мне з ёй рабіць летам.

P. S. Цяпер адзін варыянт адпаў...

* * *

Вяртаемся са старэйшай дачкой з мастацкай школы. Паркуемся каля дома і бачым, што ва ўсім двары адбываецца нейкі нерэальны рух: хтосьці штосьці саджае, хтосьці прыбірае смецце, у кожным пад'ездзе людзі фарбуюць парэнчы ў ярка аранжавы колер.

Дачка здзіўлена:

— Гэта што такое?

Я:

— Падобна на суботнік.

— Гэта калі ўсе працуюць у выхадны?

— Так.

Яна, голасам змоўшчыка:

— А мы быццам філонім?

— Атрымліваецца, так.

— Крута!

P. S. Татава дачка.

* * *

Жонка рассмяшыла:

— Калі ты ўчора пайшоў на суботнік, Марта сказала: «Тата зараз пафарбуе лаўку, а потым сядзе на яе адпачыць».

Смех смехам, але прымушае задумацца, кім мяне лічаць уласныя дзеці.

Самае цікавае, што калі я ўчора выбіраў, што фарбаваць (аказваецца, нават на суботніках ёсць свабода выбару), то з двух наяўных варыянтаў — лаўка ці парэнчы пад'езда, (а чамусьці выбраў поручань (а лаўку фарбаваў сусед). Цяпер я ведаю чаму.

P. S. З другога боку, нішто мне не перашкаджала пафарбаваць поручань, а потым сесці адпачыць на лаўку...

* * *

Апошнім часам я часта думаў пра тое, што многія рэчы ў жыцці ўжо, на жаль, мінулі. Напрыклад, наўрад ці ў сорак гадоў можна вярнуць сабе тое дзіўнае і непаўторнае пачуццё, калі табе васямнаццаць і перад табой рассцілаецца мноства дарог, кожная з якіх па-свойму цудоўная і на кожнай цябе абавязкова чакае поспех (а як жа інакш?).

Аказваецца, я памыляўся. Сёння, збіраючы ў дарогу сына, інструктуючы яго перад паездкай у Аўстрыю, я зведаў тое самае, даўно забытае пачуццё. Я нібыта на час стаў ім — і вось мне зноў шаснаццаць гадоў, я малады і поўны сіл, жыццё цудоўнае і дзіўнае, я еду на міжнародны турнір фізікаў у якасці капітана каманды маёй краіны...

Ці было ў мяне, у маім жыцці, штосьці падобнае? Ніколі. У шаснаццаць гадоў я хадзіў у качалку, гуляў увесь вольны час у футбол, вечарамі сядзеў з хлопцамі на лаўцы ў двары і ўвогуле не думаў ні аб чым сур'ёзным. Іншы быў час, і я, напэўна, таксама быў іншы.

Але цяпер дзякуючы сыну я нібыта нанова перажываю і ўласнае жыццё. Бо я таксама разам з ім, хоць і віртуальна, праўжываю ўсё тое ж самае, што праўжывае ён. А значыць, у нейкім сэнсе і перада мной таксама адкрываюцца новыя дарогі...

Адзінае, што крыху напружвае, гэта фізіка. Фізіку я не люблю, хоць і прызнаю, што ў ёй, магчыма таксама ёсць нейкі сэнс.

А калі сур'ёзна, то як бы хацелася, каб у нашых дзяцей усё ў жыцці склалася добра, каб яны былі больш шчаслівыя і паспяховыя, чым мы! Каб той свет, у якім яны будуць жыць, быў лепшы, чым той, у якім жывём мы.

І хоць я ў гэта (паколькі ўжо даўно не дзіця) не вельмі веру, але тым не менш вельмі на гэта спадзяюся. Удачы нашым дзецям!

Павел ХОЛАД.

Мама, пачытай!

ГУЛЬНЯ

Дзяўчынка, якой на выгляд было не больш за чатыры гадкі, забегла ў краму першая.

— Маша, пачакай, — сказала жанчына, якая ўвайшла следам.

Гэта была Машына мама.

— А ты дагані! — засмяялася дзяўчынка і пабегла па краме далей.

У дворыку каля дома Маша вельмі любіла гуляць у даганялкі і жмуркі з мамай і татам, з такімі ж, як і сама, дзяўчынкамі і хлопчыкамі. Ёй вельмі падабалася кагосьці даганяць, хавацца і каб яе шукалі.

— Маша, ну я ж не пасппяваю за табой! — крыкнула ёй услед мама. — А мне ж яшчэ трэба штo-небудзь выбраць.

Але дзяўчынка нібы і не чула. Яна забегла за прадуктовы стэлаж і стала чакаць, пакуль мама яе знойдзе. Чакаць давялося некалькі хвілін. Потым Маша пачула знаёмы мамін голас: «А, вось ты дзе!»

Малая засмяялася, зірнула на маму і зноў пабегла, каб схавацца за новым стэлажом. Такая гульня забаўляла яе.

Гэтым разам чакаць давялося крыху даўжэй. Маша ўжо хацела выйсці са схованкі, як мама яе ўбачыла.

«Нагулялася?» — запыталася ў дачкі.

«Не-а», — адказала Маша і зноў некуды пабегла.

Ахоўнікі яе не спынялі. Хтосьці з пакупнікоў назіраў за малой гарэзай са здзіўленнем, хтосьці неадабральна ківаў галавой. Маўляў, зусім дарослыя не пільнуюць сваіх дзяцей і дазваляюць ім такія вольнасці.

Дзяўчынка прастаяла за наступным стэлажом больш, чым за іншымі. Але мама не з'яўлялася, не было чуваць і яе голасу. Хутка малой надакучыла стаяць на адным месцы, і яна пачала разглядваць прадукты.

Вось ляжаць яе любімыя цукеркі «Алёнка», вафлі, печыва. Усё, што яна любіць. Дзяўчынка думала аб тым, каб хутчэй з'явілася мама і знайшла яе. Яна больш нікуды не пабяжыць, не стане хавацца. Яна папросіць маму ўзяць ёй цукеркі, і яны разам пойдуць дадому.

Але знаёмы голас не клікаў яе — той, самы родны, да якога яна так прывыкла за сваё яшчэ невялікае жыццё. Вакол хадзілі чужыя людзі. Яны не звярталі на яе ніякай увагі. Маша не вытрымала і выбегла са сваёй схованкі, стала на віднае месца. Але і тут мама да яе не падышла. Умомант стала страшна. Нібы самі па сабе, па шчоках пабеглі слёзы. «Мама!» — закрычала дзяўчынка. Ніхто не адгукаўся. «Мама!» — зноў паклікала яна.

Але ў адказ была цішыня. Каля яе сталі прыпыняцца людзі.

— А чыя гэта малая? — прыязна запыталася бабуля. — Плакаць не трэба. Зараз мы адшукаем тваю маму.

Але дзяўчынка не чула старую. Яна пабегла туды, дзе, як ёй здавалася, знаходзіўся выхад з крамы. Можа, мама і сапраўды забылася пра яе і пайшла дадому? Больш за ўсё Маша баялася згубіцца і застацца ў гэтай краме назаўжды.

— Мама! — зноў закрычала яна.

— Маша! — раптам пачула ў адказ. Падняла вочы і ўбачыла маму.

— Вось ты дзе, — заклапочана сказала жанчына. — А я ўжо не ведала, дзе цябе шукаць. Да ахоўнікаў хацела звярнуцца, каб дапамаглі.

Маша забылася пра цукеркі і газіроўку. Пра ўсё, што хацела папрасіць купіць ёй. Яна думала толькі пра адно: каб не адстаць ад мамы і зноў не згубіцца. Таму моцна схапіла яе за руку.

— Пойдзем, — усміхнулася мама. — Толькі на касе разлічымся.

Маша не ведала, што любімыя цукеркі мама ўзяла і без яе напаміну. А замест газіроўкі ў кошыку ляжаў мультыфруктовы сок.

Андрэй СІДАРЭЙКА.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ

СЕЗОН ЧАРАМШЫ

Чарамша — бадай, першая свежая зеляніна, ад якой мы можам атрымліваць асалоду з прыходам вясны. Моцны часночны водар, непаўторны смак свежасці і маса вітамінаў — выдатнае спалучэнне. Зараз самы сезон для гэтай смачнай расліны, і на рынку вялікі пучок чарамшы каштуе нядорага.

Песта

Песта паўночных шырот — так дакладней можна было б назваць соус з чарамшы. ***Спатрэбіцца:*** *пучок свежай чарамшы, цвёрды сыр — 70 г, алей без паху — 50 мл, аліўкавы алей першага адціскання — 50 мл, арэхі кеш'ю — 70 г, свежавыціснуты лімонны сок —1 ст л., соль — на смак.*

У блэндары змалоць да аднароднай масы чарамшу, арэхі, сыр, лімонны сок і алей. Трэба сачыць, каб маса не разляталася па борціках, — час ад часу спыняць блэндар і стрэсваць песта ўніз.

Пасаліць на смак і яшчэ раз узбіць.

Гатовае песта можна падаваць у выглядзе падліўкі да макароны, класці ў начынку піцы, пірагоў, дадаваць у салату, суп або перакласці ў стэрыльны слоік з накрыўкай, пастэрызаваць даступным спосабам і захоўваць у халадзільніку.

Салата

Спатрэбіцца: *чарамша — 1 пучок; зялёная цыбуля — 1 пучок; доўгі агурок — 1 шт.; яйкі — 3 шт.; соль, молаты чорны перац — на смак; лімонны сок — на смак; для запраўкі — смятана, маянэз або алей.*

Яйкі і агурок нарэзаць кубікамі, чарамшу і зялёную цыбулю пасекчы. Усе прадукты скласці ў салатніцу, пасаліць, папярчыць і добра змяшаць. Заправіць салату можна натуральным ёгуртам, смятанай, маянэзам або соусам з алею з лімонным сокам.

Суп

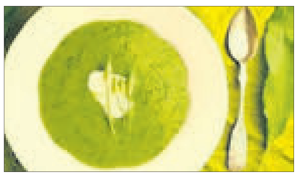

Спатрэбіцца: *трохі алею; цыбуля — 1 шт.; бульба — 350 г; кіслы яблык — 1 шт; булён з агароднiны — каля 800 мл; чарамша — 100 г; соль і перац; крыху цэдры лімона.*

Цыбуліну нарэзаць дробнымі кубікамі і падсмажыць на алеі. Пералажыць у каструлю, дадаць кавалачкі бульбы і кавалачкі яблыка. Заліць булёнам і варыць да размякчэння бульбы. Дадаць узбіты ў мяккае пюрэ пасечаны пучок чарамшы і яшчэ раз узбіць міксерам, пакуль суп не стане аксаміцістым. Для паляпшэння смаку пасаліць, дадаць цэдру лімона і, калі трэба, перац. Есці адразу, бо чарамша даволі далікатная і не выносіць тэрмічнай апрацоўкі, пры якой яе смак трацiцца.

РАПТАМ СПАТРЭБІЦЦА

ЯК ЗРАБІЦЬ АНТЫСЕПТЫК

Спатрэбіцца: *2/3 шклянкі этылавага спірту і 1/3 шклянкі гелю альясу вера і любы эфірны алей, напрыклад лаванды. Прычым апошні інгрэдыент вам патрэбны толькі для таго, каб надаць антысептыку прыемны пах. Без яго можна абысціся.*

Працэс прыгатавання элементарны: змяшайце паміж сабой спірт і гель да аднароднай масы. Дадайце эфірны алей (да 10 кропель) і зноў змяшайце. Пераліце ў кантэйнер і шчыльна закрыйце. Выкарыстоўваць такі антысептык можна каля двух тыдняў.

ВАРТА ВЕДАЦЬ

КАЛІ НЕ ТРЭБА КАРЫСТАЦЦА ПАПЯРОВЫМІ РУЧНІКАМІ?

Папяровыя ручнікі такія зручныя на кухні і ў ванным пакоі. Але толькі да таго часу, пакуль яны не пачнуць псаваць вашы рэчы.

Іх нельга выкарыстоўваць пры чыстцы наступных рэчаў.

Сонцаахоўныя акуляры і акуляры з лінзамі

Лінзы і шкло могуць падрапацца ад папяровых ручнікоў, бо тыя маюць рэльефную структуру, каб лёгка і якасна прыбіраць вадкасці.

Пыльная драўляная мэбля

Маецца на ўвазе мэбля з натуральнага масіву, а не ДСП ці МДФ. Драўляная мэбля порыстая, і таму нельга выкарыстоўваць папяровыя ручнікі для яе ачысткі (мокрай або сухой), бо іх валокны толькі заб'юць усе поры.

Гаджэты (ноўтбук, смартфон, планшэт)

Нельга чысціць ні са сродкам, ні без яго гаджэты з дапамогай папяровых ручнікоў. Па-першае, драпаюцца экраны, па-другое — пад клавішы будуць пастаянна трапляць мікраскапічныя шматкі паперы.

Разлітае віно, ліманад на дыване

Нельга прамакаць папяровымі ручнікамі на дыване штосьці разлітае (акрамя вады), бо ў такім выпадку вы дасце вадкасці ўсмоктацца значна глыбей. У выніку дакрананя грубага тэкстылю і паперы вадкасць паміж імі пачынае ўсмоктвацца ў абедзве паверхні, а не толькі ў ручнік.

БЫЎ У ЦЕШЧЫ — РАД УЦЕКШЫ (беларуская народная прымаўка).

НА ЎЗРОЎНІ СУСВЕТНЫХ СТАНДАРТАЎ

*(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)*

Дарэчы, менавіта на базе гэтай бальніцы (тут ёсць і інфекцыйнае аддзяленне) адсочваецца ў рэгіёне абстаноўка з каранавірусам. На 17 сакавіка ніводнага выпадку гэтай небяспечнай хваробы зафіксавана не было, запэўнілі медыкі. Установа працуе ў рэжыме поўнай гатоўнасці. Летась бальніца адзначыла сваё саракагоддзе і была сур'ёзна падмацавана перадавой медтэхнікай. Было цікава паглядзець, як выкарыстоўваецца новае абсталяванне і наколькі яно запатрабавана. І адначасова пазнаёміцца з «зоркамі» рэгіянальнай медыцыны. Прафесіяналізм і дасягненні многіх тутэйшых урачоў адзначаны падзякамі і ўзнагародамі на розных узроўнях. Летась, напрыклад, урач бальніцы Валерый Бусел атрымаў грамату Адміністрацыі Прэзідэнта.

Толькі лічбы

Бабруйская ЦБ — шматпрофільны стацыянар тэрапеўтычнага і хірургічнага профілю на 527 ложкаў. Пры абслугоўванні шырока выкарыстоўваецца інфарматызацыя паслуг: вядзецца электронная гісторыя хваробы пацыентаў, медыцынскае тэлеконсультаванне, выдаюцца электронныя рэцэпты. Лячэбную і дыягнастычную дапамогу аказваюць 132 урачы, 357 чалавек сярэдняга і 272 малодшага медыцынскага персаналу. У штаце таксама чатыры правізары, адзін фармацэўт і 156 іншых супрацоўнікаў.

Ірына МАЛАНОСАВА запэўнівае, што ў бальніцы створаны ўсе ўмовы для якаснай медыцынскай дапамогі.

— Кадры і матэрыяльна-тэхнічная база — гэта два асноўныя складнікі паспяховай работы, — пераканана **намеснік галоўнага ўрача па медыцынскай частцы Ірына МАЛАНОСАВА.** — Мы атрымалі новы камп'ютарны тамограф (КТ), які нашмат пашырае нашы магчымасці, сучасны апарат ультрагукавога даследавання (УГД), які дазваляе значна палепшыць дыягностыку, фібрагастраскоп, два апараты для інгаляцыйнай анестэзіі, апарат штучнай вентыляцыі лёгкіх. Паралельна ўводзім новыя тэхналогіі і праводзім найскладанейшыя аперацыі, у тым ліку лапараскапічныя і нейрахірургічныя, па перасадцы тазасцегнавога сустава.

Знаёмства пачынаем з рэнтгеналагічнага аддзялення. Менавіта тут знаходзіцца той самы 64-зрэзавы апарат КТ, які дазваляе рабіць найбольш дакладную дыягностыку. Ірына Валянцінаўна між іншым адзначае, што апісаннем КТ-дыягностыкі займаецца зусім яшчэ малады спецыяліст Вольга Шчамялёва, але яна настолькі здольная, што нават у прафесіяналаў з РНПЦ анкалогіі, куды для ўдакладнення адсылаюцца гэтыя апісанні, да яе работы няма ніякіх прэтэнзій. Тамограф і сапраўды ўражвае сваімі магчымасцямі. «Скануе» чалавека ў адно імгненне, прычым са значна меншым прамянёвым уздзеяннем на яго, чым звычайныя прыборы.

Загадчык аддзялення Андрэй БУСЕЛ удакладняе, што гэта не адзіны іх каштоўны набытак. Закуплены яшчэ і новы рэнтгена-апарацыйны апарат з электрааптычным пераўтваральнікам, што значна палягчае работу рэнтгенолагам.

— Калі некаторыя аперацыі рабіліся па дзве гадзіны, то з гэтым рэнтгенапаратам іх працягласць скарацілася да паўгадзіны-гадзіны, — удакладняе ўрач.

У кабінеце УГД таксама прыемныя змены — набыты новы апарат. — **Загадчык кабінета Таццяна ДЗМІТРУК** прапануе паглядзець, як ён працуе.

— Мадэль зусім іншага пакалення — якасць карцінкі лепшая, распазнавальная здольнасць, — задаволена Таццяна Уладзіміраўна. — Старая апаратура не заўсёды дазваляла нам паглядзець крывацёкі ў калярвым доплеры, а вось з гэтым прыборам падобнае даследаванне можна зрабіць без праблем. Гэты апарат раўназначны экспертнаму.

Таццяна ДЗМІТРУК дэманструе, як працуе новы апарат УГД.

Новая апаратура дазваляе атрымаць увесь неабходны спектр УГД-даследаванняў: ёсць спецыяльныя датчыкі для абследавання сэрца і сасудаў, для абдамінальнага даследавання брушной поласці і многага іншага. Пацыентам стацыянара такія паслугі даступныя кругласутачна, для астатніх — з 8 раніцы да 8 вечара. І чэргаў, як запэўніваюць медыкі, няма.

Новы КТ дае магчымасць зрабіць больш дакладную дыягностыку.

На рабочым камп'ютары Таццяны Дзмітрук — электронная база пацыентаў. Яна вядзецца з 2012 года і налічвае не адну тысячу прозвішчаў.

— Можна паглядзець гісторыю хваробы нават тых, хто забыўся, калі быў на прыёме. У базе ёсць увесь расклад іх лячэння — якія абследаванні праходзілі, якія лекі прымалі.

Наступнае аддзяленне, якое мы наведваем, — эндаскапічнае. Часцяком без «прагляду знутры» правільны дыягназ паставіць папросту немагчыма. Загадчык аддзялення Генадзь Акуліч расказвае, што сучасныя эндаскопы дазваляюць зрабіць гастра-, бронха-, рэкта-, цыстаскапію іншыя даследаванні максімальна дакладнымі.

Лабараторнае абсталяванне ў цэнтральнай бальніцы таксама адно з перадавых.

— Аўтаматычны біяхімічны аналізатар — гэты апарат цалкам выключае чалавечы фактар, — заўважае **загадчык клініка-дыягнастычнай лабараторыі дыягностыкі Ларыса КАВАЛЕЎСКАЯ.** — Для нас галоўнае — не зрабіць памылак на аналітычным узроўні, а з такім аналізатарам гэта не праблема. Ён вельмі дакладна ўсё дазіруе, а рэагентаў для біяхімічных даследаванняў патрабуецца няшмат.

Аналіз вядзе малады спецыяліст, фельчар-лабарант Дзяніс Гадун. Сёлета ён скончыў медыцынскі каледж і вельмі добра ўпісаўся ў работу бабруйскай медустановы.

За апошнія гады беларуская траўматалогія адчувальна прасунулася наперад у аказанні артапедычнай і траўматалагічнай дапамогі. Бабруйчане сёння таксама працуюць на ўзроўні найлепшых замежных клінік. Дарэчы, яны абслугоўваюць трацiну Магілёўскай вобласці.

— Самыя лепшыя — гэта беларускія пратэзы, — пераканаы **загадчык артапеда-траўматалагічнага аддзялення Міхаіл ЛАПАТНЁЎ.** — Па жаданні пацыента мы ставім і імпартныя, але гэта адзінкі. Больш за 90 % пратэзаў ставіцца менавіта айчынных.

Пратэзаваннем на базе Цэнтральнай бальніцы пачалі займацца з 2008 года. Летась на ўзбраенні ўстановы з'явіўся новы рэнтгеналагічны электронна-аптычны пераўтварвальнік.

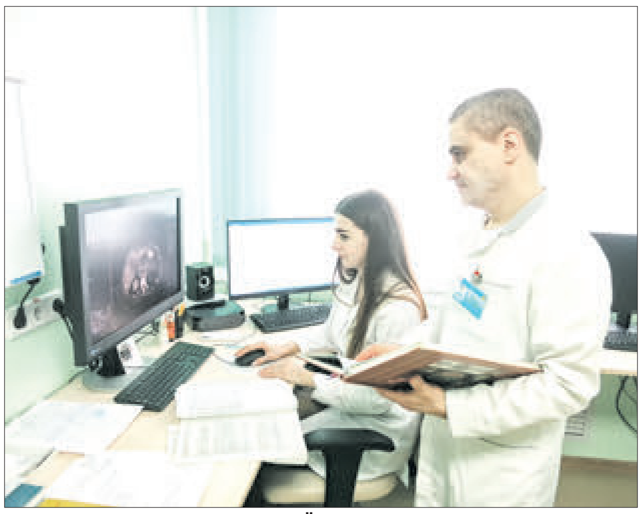
Вольга ШЧАМЯЛЁВА і Андрэй БУСЕЛ абмяркоўваюць дыягназ пацыента.

— Ён дазваляе скараціць час аператыўнага ўмяшання пры вялікіх аб'ёмах да паўгадзіны і дапамагае зрабіць больш дакладную візуалізацыю, — адзначае яго перавагі Міхаіл Анатолевіч. — Сёння мы выкарыстоўваем у рабоце ўсе сучасныя віды металаканструкцый, якія ўжываюцца ў свеце пры траўмах і пераломах.

Не адстае ад сусветных стандартаў і хірургічнае аддзяленне. Штогод робяць да 2—2,5 тысячы аперацый, больш за 400 з іх — лапараскапічныя.

— Яшчэ развіваем такі кірунак, як герніялогія — навука аб грыжах. Практычна цалкам адышлі ад старых методык, выкарыстоўваем сучасныя, паводле Шолдаса — гэта залаты стандарт лячэння ў Еўропе, — адзначае **загадчык хірургічнага аддзялення Сяргей КСЯНЗОЎ.**

Навуковы падыход у рабоце развіваюць нейрахірургі бальніцы. З 2012 года тут робяць аперацыі па выдаленні міжпазваночных грыж. А з 2017 года практыкуюць малатраўматычную методыку пластыкі вонкавай сценкі лобнай пазухі.

— Гэтая методыка была распрацавана і ўкаранёная на базе трох клінічных цэнтраў — Беларускага дзяржмедуніверсітэта, Мінскай бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі і нашай бальніцы, — удакладняе **загадчык нейрахірургічнага аддзялення Аляксандр ЛЫНДОЎ.** — Аперацыя малаінвазіўная: робіцца разрэз, устаўляецца пласцінка, і гатова. На ўсе маніпуляцыі патрэбна 10-15 хвілін. Гэтая методыка праведзена і запатэнтавана на базе нашых устаноў. Яна дазваляе рабіць аперацыі менш траўматычнымі. Мы наогул пастаянна супрацоўнічаем з навукоўцамі, вучымся, адсочваем сусветныя тэндэнцыі. У 2017 годзе наша каманда брала ўдзел у першым з'ездзе Еўразійскай супольнасці дзіцячых нейрахірургаў, дзе паралельна праводзіўся з'езд і Сусветнай асацыяцыі нейрахірургаў. Нам расказвалі пра новыя тэндэнцыі ў лячэнні дзяцей. У нас у Бабруйску няма спецыялізаванага нейрахірургічнага дзіцячага аддзялення. І наша бальніца бярэ гэтую функцыю на сябе.

**Нэлі ЗІГУЛЯ,
фота аўтара.**
г. Бабруйск.

● У тэму

Валерый МАЛАШКА, намеснік старшыні Магілёўскага аблвыканкама:

— Абласным кіраўніцтвам зроблены беспрэцэдэнтныя крокі па ўдасканальванні сістэмы аховы здароўя Магілёўскай вобласці. Сёлета ў абласным цэнтры будзе здадзена ў эксплуатацыю новая паліклініка ў Казіміраўцы. Гэта доўгачаканы аб'ект, узгоднены з Прэзідэнтам і падтрыманы ўсімі прадпрыемствамі вобласці. Мы будуем шматпрофільны цэнтр, які будзе ўключаць у сябе дарослую і дзіцячую паліклінікі, жаночую кансультацыю і станцыю хуткай медыцынскай дапамогі.

Сёння ў нас існуе, вобразна кажучы, разарванасць у аказанні дапамогі кардыяпацыентам. Таму прынята рашэнне сканцэнтраваць усе віды аказання кардыялагічнай дапамогі на базе абласной бальніцы. І для гэтага тут будуецца кардыяхірургічны корпус, дзе будуць знаходзіцца хірургічныя аддзяленні з сучаснымі аперацыйнымі. Тут жа размесціцца аддзяленне перасадкі органаў, а таксама прыёмнае аддзяленне, якое будзе адпавядаць усім сённяшнім патрабаванням.

Мы не прыпыняемся ў развіцці Магілёўскай гарадской бальніцы хуткай медапамогі. Распачата праектаванне новага лячэбнага корпуса, дзе з'явіцца цэлы шэраг хірургічных аддзяленняў, аддзяленне інтэнсіўнай тэрапіі, будзе створана сучасная дыягнастычная база.

У вобласці ідзе рэканструкцыя чатырох раённых паліклінік, сёлета завяршыцца перабудова тэрапеўтычнага і хірургічнага аддзяленняў Глускай цэнтральнай раённай бальніцы. У Магілёве распачаты будаўнічыя работы на базе пятай паліклінікі, дзе будзем таксама ствараць сучасныя ўмовы для лячэння пацыентаў.

За апошнія гады значна палепшылася матэрыяльна-тэхнічная база медыцынскіх устаноў Бабруйска, больш стала медыцынскага тэхналагічнага абсталявання. Усё накіравана на тое, каб аказваць дапамогу не толькі жыхарам Бабруйска і Бабруйскага раёна, але і прылеглых раёнаў Глуска і Кіраўска. Канцэнтрацыя перадавой медтэхнікі на такіх стацыянарных базах дапамагае выконваць асноўны прынцып «залатой гадзіны» — аказанне неадкладнай дапамогі на месцы. Сёлета ў Бабруйску будзе таксама завершана рэканструкцыя дзіцячай бальніцы, яна стане сучасным медыцынскім дзіцячым цэнтрам.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», Республика Беларусь, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел. +375212 24-63-12, +37529 510-07-63.

Продавец: открытое акционерное общество «Витязь», Республика Беларусь, 210605, Витебская обл., г. Витебск, ул. П. Бровки, 13а. тел. +375212 26-52-13.

Лот № 1. Торговый центр, назначение: нежилое здание, этажность: 2 этажа, площадь: 338,9 кв. м, кадастровый номер 35:21:0401011:3989, расположенный по адресу: Российская Федерация, Вологодская область, г. Череповец, Советский пр-т, д. 30, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 35:21:0401011:315 площадью 258 кв. м (аренда). Обременения: договор аренды от 03.02.2020 № 214д сроком на три года. **Начальная цена**: **429 800,00** бел. руб. без учета НДС. **Задаток**: **42 980,00** бел. руб.

Дата, время и место проведения повторного аукциона: 06.04.2020 в 12.00 (по белорусскому времени) по адресу: Республика Беларусь, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и приема документов: с 19.03.2020 с 08.30 по 03.04.2020 до 17.30. **Задаток перечисляется на** р/с ККУП «Витебский областной центр маркетинга» № BY93MTBK30120001093300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК MTBKBY22, УНП 390477566. Ранее опубликованное извещение: газета «Звязда» 11.10.2019, 03.01.2020, 27.02.2020.

Заявления на участие в аукционе со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30. до 17.30 (по белорусскому времени) по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». <u>Условия аукциона</u>: Победитель аукциона (единственный участник аукциона) в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня проведения аукциона обязан перечислить затраты на организацию и проведение аукциона, в т. ч. расходы связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, возместить затраты по оценке имущества на р/с, указанный в протоколе аукциона; подписать договор купли-продажи в течение 20 календарных дней со дня проведения аукциона; оплатить объект в порядке и сроки, установленные договором купли-продажи; в случае недостижения согласия между Продавцом и Покупателем по срокам оплаты имущества имущество оплачивается в течение 30 календарных дней с даты заключения договора купли-продажи. НДС от цены продажи имущества уплачивается сверх стоимости объекта. Оплата налога на доходы иностранных организаций, не осуществляющих деятельность в Республике Беларусь через постоянное представительство, осуществляется за счет Продавца недвижимого имущества.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 N 609. **Лица, желающие участвовать в аукционе**, обязаны подать организатору аукциона заявление на участие в аукционе, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: документ, подтверждающий внесение суммы задатка на р/счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем РБ – копия документа, подтверждающего гос. регистрацию юр. лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица РБ – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя РБ – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, руководитель юр. лица – также документ, подтверждающий его полномочия. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона. Доп. информацию можно получить по тел.: +375212 24-63-12, +37529 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketvit.by.

БЕЛАРУСБАНК

Открытое акционерное общество
«Сберегательный банк Беларусбанк»
проводит открытый аукцион по продаже имущества

Наименование объекта продажи

ИЗОЛИРОВАННОЕ ПОМЕЩЕНИЕ с инвентарным номером 240/D-51291,

расположенное по адресу:
Витебская обл., г. Орша, ул. Мира, 62-58,
площадь 34,0 м².

Начальная цена продажи составляет 12 000,00 руб., в том числе НДС по ставке 20 %.

Аукцион состоится 6 апреля 2020 г. в 10.00 по адресу: ул. Владимира Ленина, 81, г. Орша, актовый зал.

Для участия в аукционе необходимо подать заявление и документы на участие в аукционе, а также перечислить задаток в срок позднее 3 апреля 2020 года

Задаток в сумме 1 200,00 бел. руб. должен быть зачислен на счет:

BY75AKBB66318588001452200000 БИК AKBBBY21215 в филиала № 215 ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Орше.

Заявления и документы на участие принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00, в пятницу – до 16.00 по 3 апреля 2020 года включительно, по адресу: ул. Владимира Ленина, 81 г. Орша, приемная тел. 8 0216 28 02 11.

Открытый аукцион проводится путем пошагового увеличения цены. Шаг аукциона – 5 % от предыдущей названной цены. Победителем открытого аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену. Победителем аукциона возмещаются затраты на организацию и проведение аукциона в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона. Договор купли-продажи по результатам проведения аукциона должен быть подписан в течение 30 рабочих дней со дня проведении открытого аукциона.

Дополнительная информация по тел.:
+375 216 28 02 84, +375 29 355-95-50.

В извещении, опубликованном в газете «Звязда» от 14.03.2020 г. № 51, дату проведения аукциона по продаже в частную собственность земельного участка для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в Радваничском сельском Совете Брестского района Брестской области, расположенного в д. Франополь, ул. Советских Партизан, 54А, следует читать:

«Аукцион будет проводиться 24 апреля 2020 г. в 11.00 по адресу: Брестский район, аг. Большие Радваничи, ул. Центральная, 94 (в здании сельисполкома). Последний срок подачи заявления на участие в аукционе 20 апреля 2020 г. до 17.00».

УНП 200036035

ДЭПАРТАМЕНТ ПА КАШТОЎНЫХ ПАПЕРАХ Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь
ЗАВЕРАНА
11 сакавіка 2020
Прозвішча ________
Подпіс ________

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ

об эмиссии облигаций первого выпуска

Общества с ограниченной ответственностью «ПриватКапитал»

1. Полное и сокращенное наименование эмитента:

на русском языке:

полное — Общество с ограниченной ответственностью «ПриватКапитал» (далее – Эмитент);

сокращенное — ООО «ПриватКапитал».

На белорусском языке:

полное — Таварыства з абмежаванай адказнасцю «ПриватКапитал»;

сокращенное — ТАА «ПриватКапитал».

2. Место нахождения Эмитента, номера телефона и факса, электронный адрес (e-mail), адрес официального сайта Эмитента в глобальной компьютерной сети Интернет:

Республика Беларусь, 223053, Минская область, Минский район, район деревни Боровая 1, главный корпус, кабинет 503/29-2, телефон +375 (29) 5005009, факс +375 (17) 3284528, e-mail: privat_office@mail.ru.

3. Эмитент зарегистрирован Минским городским исполнительным комитетом в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей 30 сентября 2015 года за №192542737.

4. Основным видом деятельности Эмитента является сдача внаем собственного и арендуемого недвижимого имущества.

5. Денежные средства, поступающие при размещении облигаций Эмитента первого выпуска, будут зачисляться, в соответствии с законодательством Республики Беларусь, в безналичном порядке на текущие (расчетные) счета Эмитента:

в белорусских рублях № BY46BPSB30121754850139330000 в Открытом акционерном обществе «БПС-Сбербанк» БИК BPSBBY2X;

в долларах США № BY43BPSB30121754850268400000 в Открытом акционерном обществе «БПС-Сбербанк» БИК BPSBBY2X.

6. Наименование депозитария, обслуживающего Эмитента, его местонахождение, дата, номер государственной регистрации и наименование органа, его зарегистрировавшего, номер специального разрешения (лицензии) на осуществление профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам:

Общество с ограниченной ответственностью «Ласерта» (далее – Депозитарий Эмитента) зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Минским городским исполнительным комитетом 29.06.2001 (Решение № 880) за № 101275094, код – D23.

Местонахождение: Республика Беларусь, 220062, г. Минск, пр-т Победителей, д. 121, пом. 61, тел/факс 8017 224 74 79, e-mail: info@lacerta.by, официальный сайт – www.lacerta.by.

Специальное разрешение (лицензия) № 02200/5200-124-1123 на осуществление профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам выдано Министерством финансов Республики Беларусь.

7. Решение о первом выпуске облигаций Эмитента принято и утверждено единственным Участником Эмитента 07.02.2020 (Решение № 3).

8. Облигации первого выпуска – именные, процентные, конвертируемые эмиссионные ценные бумаги в бездокументарной форме, имеющие равные объем и сроки осуществления прав в рамках настоящего выпуска облигаций независимо от времени приобретения (далее в настоящем документе – совокупно именуемые «Облигации»).

Объем выпуска Облигаций – 500 000 (пятьсот тысяч) долларов США.

Количество Облигаций – 10 000 (десять тысяч) штук.

Номинальная стоимость Облигации – 50 (пятьдесят) долларов США.

9. Эмитент осуществляет эмиссию необеспеченных Облигаций без учета положений, предусмотренных подпунктом 1.7 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28 апреля 2006 г. № 277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг» (далее – Указ № 277), в соответствии с подпунктом 1.8 пункта 1 Указа № 277.

10. Размещение Облигаций осуществляется после регистрации Проспекта эмиссии Облигаций первого выпуска (далее – Проспект эмиссии), заверения Краткой информации об эмиссии Облигаций Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь (далее – Регистрирующий орган) и ее раскрытия на Едином информационном ресурсе рынка ценных бумаг (далее – Единый информационный ресурс), публикации в газете «Звязда».

Дата начала размещения Облигаций – 23 марта 2020 года. Дата окончания размещения Облигаций – 3 марта 2025 года.

Срок размещения Облигаций может быть сокращен в случае полной реализации всего объема выпуска Облигаций.

11. Размещение Облигаций осуществляется путем открытой продажи на неорганизованном рынке в период, указанный в части второй пункта 10 настоящего документа.

Проведение открытой продажи Облигаций на неорганизованном рынке осуществляется Эмитентом:

- по адресу Эмитента, указанному в пункте 2 настоящего документа, ежедневно (за исключением выходных дней (субботы и воскресенья), государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством Республики Беларусь (далее – нерабочие дни)), с 9.00 до 17.00;

- посредством Мобильного приложения ООО «Ласерта» – Lacerta (далее – Мобильное приложение) – круглосуточно. ООО «Ласерта» на основании договора оказания услуг размещает информацию об Облигациях Эмитента в Мобильном приложении. Подключение физических лиц к Мобильному приложению осуществляется ежедневно (за исключением нерабочих дней) с учетом регламента работы ООО «Ласерта» по адресу: Республика Беларусь, 220062, г. Минск, пр-т Победителей, д. 121, пом. 61. С регламентом работы ООО «Ласерта» можно ознакомиться на официальном сайте: www.lacerta.by.

ООО «Ласерта» предоставляет физическим лицам (резидентам Республики Беларусь) – пользователям Мобильного приложения – возможность приобретения Облигаций через Мобильное приложение посредством подачи поручения на покупку ценных бумаг Эмитента непосредственно ООО «Ласерта», как Брокеру, на основании договора на комплексное брокерское обслуживание.

Поручение на покупку Облигаций, поданное посредством Мобильного приложения в нерабочие дни, исполняется Брокером в первый рабочий день по текущей стоимости, рассчитанной на день подачи поручения на покупку Облигаций. Договор купли-продажи (первичного размещения) Облигаций заключается Эмитентом и Брокером в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем. Начисление постоянного процентного дохода (далее – Доход) владельцу Облигаций начинается со дня, следующего за днем подачи поручения на покупку Облигаций посредством Мобильного приложения.

Проведение открытой продажи Облигаций на неорганизованном рынке также осуществляется профессиональным участником рынка ценных бумаг ООО «Ласерта» по поручению Эмитента, ежедневно (за исключением нерабочих дней) с учетом регламента работы ООО «Ласерта» по адресу: Республика Беларусь, 220062, г. Минск, пр-т Победителей, д. 121, пом. 61.

12. Срок обращения Облигаций – 1826 календарных дней (с 23.03.2020 г. по 23.03.2025 г.). Для расчета срока обращения Облигаций день начала размещения и день начала погашения Облигаций считаются одним днем.

13. В дату начала открытой продажи Облигаций (23.03.2020 г.), а также в даты выплаты процентного дохода Облигации размещаются по номинальной стоимости.

В иные дни проведения открытой продажи Облигации размещаются по цене, равной текущей стоимости Облигаций.

14. По Облигациям установлен постоянный процентный доход, выплачиваемый периодически в течение срока обращения Облигаций по ставке 8 (восемь) процентов годовых.

15. Выплата суммы дохода по Облигациям может быть организована через Депозитарий Эмитента в соответствии с договором на депозитарное обслуживание Эмитента. Выплата дохода владельцам Облигаций производится:

- в даты выплаты дохода;

- на основании реестра владельцев Облигаций, сформированного Депозитарием Эмитента для целей выплаты дохода;

- путем перечисления Эмитентом либо Депозитарием Эмитента в безналичном порядке, в соответствии с валютным законодательством Республики Беларусь, причитающейся суммы денежных средств на счета владельцев Облигаций, открытые в уполномоченных банках Республики Беларусь. В случае выплаты суммы дохода по Облигациям в белорусских рублях, выплата осуществляется по официальному курсу Национального банка Республики Беларусь, установленному на дату выплаты дохода по Облигациям. Округление полученных значений осуществляется по каждой Облигации, в соответствии с правилами математического округления, с точностью до целой белорусской копейки.

В случае отсутствия в реестре владельцев Облигаций данных о счетах владельцев Облигаций, а также в случае, если реестр владельцев Облигаций содержит ошибочные банковские реквизиты, подлежащая выплате сумма резервируется на счете Эмитента, а затем выплачивается после письменного обращения владельца Облигаций к Эмитенту. Доход на зарезервированную сумму не начисляется и не выплачивается.

16. В период обращения Облигаций Эмитент вправе по собственной инициативе принять решение о досрочном погашении данного выпуска Облигаций либо его части до даты окончания срока обращения выпуска Облигаций.

Кроме того, Эмитент осуществляет досрочное погашение Облигаций настоящего выпуска или его части в случае, установленном законодательством Республики Беларусь, при невозможности предоставления обеспечения.

В случае принятия решения о досрочном погашении части данного выпуска Облигаций, находящихся в обращении, досрочное погашение осуществляется каждому владельцу Облигаций пропорционально количеству принадлежащих ему Облигаций. Расчет количества досрочно погашаемых Облигаций осуществляется с округлением до целого числа в соответствии с правилами математического округления.

Выплата денежных средств при досрочном погашении Облигаций может быть организована через Депозитарий Эмитента в соответствии с договором на депозитарное обслуживание Эмитента.

Досрочное погашение осуществляется:

- в отношении лиц, указанных в реестре владельцев Облигаций, который формируется Депозитарием Эмитента за 3 (три) рабочих дня до установленной даты досрочного погашения Облигаций;

- путем перечисления Эмитентом или Депозитарием Эмитента в безналичном порядке причитающейся суммы денежных средств, в соответствии с валютным законодательством Республики Беларусь, на счета владельцев Облигаций, открытые в уполномоченных банках Республики Беларусь. В случае выплаты денежных средств, причитающихся при досрочном погашении, в белорусских рублях, выплата осуществляется по официальному курсу Национального банка Республики Беларусь, установленному на дату досрочного погашения Облигаций. Округление полученных значений осуществляется по каждой Облигации, в соответствии с правилами математического округления, с точностью до целой белорусской копейки.

17. В соответствии с законодательством Республики Беларусь владельцы Облигаций обязаны осуществить перевод досрочно погашаемых Облигаций на счет «депо» Эмитента не позднее рабочего дня, следующего за днем перечисления Эмитентом денежных средств, необходимых для досрочного погашения Облигаций.

В случае несвоевременного перевода досрочно погашаемых Облигаций на счет «депо» Эмитента владелец Облигаций уплачивает пеню в размере 0,1% от суммы, перечисленной Эмитентом при досрочном погашении Облигаций, за каждый календарный день просрочки перевода Облигаций на счет «депо» Эмитента.

18. Дата начала погашения Облигаций – 23.03.2025 г. Дата начала погашения Облигаций совпадает с датой окончания погашения Облигаций.

19. Для целей погашения Облигаций Депозитарий Эмитента формирует реестр владельцев Облигаций по состоянию на 19.03.2025 г.

Для своевременного формирования Депозитарием Эмитента реестра владельцев Облигаций обращение Облигаций прекращается за 3 (три) рабочих дня до даты начала их погашения (досрочного погашения).

При погашении Облигаций владельцам Облигаций выплачивается номинальная стоимость Облигаций, а также доход за последний период начисления дохода (иной неполученный доход – при наличии).

Выплата денежных средств при погашении Облигаций может быть организована через Депозитарий Эмитента в соответствии с договором на депозитарное обслуживание Эмитента.

20. Погашение Облигаций осуществляется:

- в отношении лиц, указанных в реестре владельцев Облигаций, сформированном Депозитарием Эмитента на дату, указанную в части первой пункта 19;

- путем перечисления Эмитентом или Депозитарием Эмитента в безналичном порядке причитающейся суммы денежных средств, в соответствии с валютным законодательством Республики Беларусь, на счета владельцев Облигаций, открытые в уполномоченных банках Республики Беларусь. В случае выплаты денежных средств, причитающихся при погашении, в белорусских рублях, выплата осуществляется по официальному курсу Национального банка Республики Беларусь, установленному на дату начала погашения Облигаций. Округление полученных значений осуществляется по каждой Облигации с точностью до целой белорусской копейки в соответствии с правилами математического округления.

В соответствии с законодательством Республики Беларусь владельцы Облигаций обязаны осуществить перевод погашаемых Облигаций на счет «депо» Эмитента не позднее рабочего дня, следующего за днем перечисления Эмитентом денежных средств, необходимых для погашения Облигаций.

В случае несвоевременного перевода погашаемых Облигаций на счет «депо» Эмитента владелец Облигаций уплачивает пеню в размере 0,1% от суммы, перечисленной Эмитентом при погашении Облигаций, за каждый календарный день просрочки перевода Облигаций на счет «депо» Эмитента.

21. В период обращения Облигаций Эмитент обязуется осуществлять приобретение размещенных Облигаций до даты начала их погашения с возможностью их последующего обращения (далее – Досрочный выкуп Облигаций) по номинальной стоимости облигаций в следующие даты: 23.03.2021 г., 23.03.2022 г., 23.03.2023 г., 23.03.2024 г. – у любого их владельца на неорганизованном рынке. Если установленная дата выкупа выпадает на нерабочий день, выкуп Облигаций Эмитентом осуществляется в первый рабочий день, следующий за нерабочим днем, по текущей стоимости Облигаций.

Перечисление денежных средств осуществляется в безналичном порядке, в соответствии с валютным законодательством Республики Беларусь, на счета владельцев Облигаций, открытые в уполномоченных банках Республики Беларусь. В случае выплаты денежных средств, причитающихся при досрочном выкупе, в белорусских рублях, выплата осуществляется по официальному курсу Национального банка Республики Беларусь, установленному на дату выкупа Облигаций. Округление полученных значений осуществляется по каждой Облигации, в соответствии с правилами математического округления, с точностью до целой белорусской копейки.

22. В случае запрещения эмиссии Облигаций, признания республиканским органом государственного управления, осуществляющим государственное регулирование рынка ценных бумаг (далее – Регулирующий орган), выпуска Облигаций недействительным, Эмитент:

- возвращает владельцам Облигаций средства, полученные в оплату Облигаций, а также накопленный по этим Облигациям доход в месячный срок с даты признания выпуска Облигаций недействительным, запрещения эмиссии Облигаций. При этом все Облигации первого выпуска подлежат изъятию из обращения;

- письменно уведомляет Регулирующий орган о возврате указанных средств владельцам Облигаций в полном объеме.

Возврат денежных средств осуществляется путем перечисления Эмитентом в безналичном порядке причитающейся суммы денежных средств, в соответствии с валютным законодательством Республики Беларусь, на счета владельцев Облигаций, открытые в уполномоченных банках Республики Беларусь. В случае возврата денежных средств при запрещении эмиссии Облигаций, признании выпуска Облигаций недействительным, в белорусских рублях, возврат осуществляется по официальному курсу Национального банка Республики Беларусь, установленному на дату возврата. Округление полученных значений осуществляется по каждой Облигации, в соответствии с правилами математического округления, с точностью до целой белорусской копейки.

23. Дата государственной регистрации выпуска Облигаций и государственный регистрационный номер выпуска Облигаций:

11 марта 2020 года № 6-236-02-4006.

Ознакомиться визуально с Проспектом эмиссии (изменениями и (или) дополнениями в Проспект эмиссии – при наличии) можно на сайте ООО «Ласерта» www.lacerta.by, с копией Проспекта эмиссии (копией изменений и (или) дополнений в Проспект эмиссии – при наличии) можно ознакомиться по адресу нахождения Эмитента: Республика Беларусь, 223053, Минская область, Минский район, район деревни Боровая 1, главный корпус, кабинет 503/29-2, в рабочие дни с 9.00 до 17.00.

Директор ООО «ПриватКапитал» — Фурса Семен Александрович

Главный бухгалтер ООО «ПриватКапитал» — Хилько Марина Александровна

Інавацыі

Вучыцца ваджэнню... на мове жэстаў

У БДУ стварылі праграму для навучэнцаў аўташкол з асаблівасцямі слыху. У каманду распрацоўшчыкаў увайшлі студэнты факультэтаў прыкладной матэматыкі і інфарматыкі і сацыякультурных камунікацый.

Размова ідзе пра ўнікальную праграму SurdoAdapter для перакладу вуснага маўлення на мову жэстаў. Гэта адзіны ў Беларусі рэсурс, арыентаваны на людзей з асаблівасцямі слыху, якія навучаюцца ў аўташколах. Ён дазволіць бесперашкодна і аператыўна рэагаваць на парады і заўвагі выкладчыка па ваджэнні, а таксама знізіць рызыку ўзнікнення ДТЗ.

З дапамогай SurdoAdapter інструктар запісвае галасавую каманду, якая аўтаматычна ператвараецца ў анімацыю. Графічны персанаж паказвае навучэнцу аўташколы ўказанні на мове жэстаў. На цяперашні момант «слоўнік» налічвае каля 50 слоў і фраз, якія выкарыстоўваюцца ў навучанні ваджэнню: «налева», «направа», «газ», «тормаз», «счапленне» і іншыя.

Перавага інавацыі яшчэ і ў тым, што праграма не патрабуе падключэння да інтэрнэту — працуе ў афлайн-рэжыме. Рэсурс падтрымліваецца на прыладах з аперацыйнай сістэмай Android.

У найбліжэйшы час плануецца пратэставаць SurdoAdapter у адной са сталічных аўташкол.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Зафіксаваны першыя лясныя пажары

У Беларусі адкрыты пажаранебяспечны сезон. Адразу чатыры выпадкі ўзгарання зарэгістраваны ў лясгасах Брэсцкай вобласці за мінулыя дні. Усе пажары былі выяўлены службовымі асобамі дзяржаўнай лясной аховы. Прычына ўзгаранняў — пераход агню ад сельскагаспадарчых палаў, паведамілі ў Міністэрстве лясной гаспадаркі.

nikatv.ru

Пажары былі зафіксаваны на тэрыторыі Ганцавіцкага і Лунінецкага лясгасаў. Два ўзгаранні адбыліся ў Радзялавіцкім лясніцтве Ганцавіцкага лясгаса. Іх агульная плошча склала 9,5 гектара. У Лунінецкім лясніцтве Лунінецкага лясгаса таксама было зарэгістравана загаранне. Яшчэ адзін лясны пажар зафіксаваны ў Хатыніцкім лясніцтве Ганцавіцкага лясгаса. Плошча ачага склала 1,4 гектара.

У Мінлясгасе адзначылі, што службовыя асобы дзяржаўнай лясной аховы падышлі да новага пажаранебяспечнага сезона ў поўнай баявой гатоўнасці. Да 1 сакавіка ва ўсіх арганізацыях галіны былі падрыхтаваны спецыяльная тэхніка і абсталяванне, якія выкарыстоўваюцца для выяўлення і тушэння лясных пажараў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении на ЭТП «ТОРГИБЕЛ» повторных электронных торгов по продаже имущества

МОАО «Красный металлист»

Лот № 120320001: здание компрессорной, инв. № 700/С-48513, 234 кв.м. Обременение: аренда. Начальная цена продажи с НДС, бел. руб. – 58 752,00. Задаток, бел. руб. – 5 875,20.
Лот № 120320002: здание зарядной аккумуляторов, инв. № 700/С-48508, 424 кв.м. Обременение: аренда. Начальная цена продажи с НДС, бел. руб. – 62 400,00. Задаток, бел. руб. – 6 240,00.
Лот № 120320003: здание склада ГСМ, инв. № 700/С-48482, 266 кв. м. Обременение: аренда. Начальная цена продажи с НДС, бел. руб. – 40 320,00. Задаток, бел. руб. – 4 032,00.
Лот № 120320004: склад, инв. № 700/С-8158, 428 кв.м. Обременение: аренда. Начальная цена продажи с НДС, бел. руб. – 68 256,00. Задаток, бел. руб. – 6 825,60.
Лот № 120320005, состав: 1. Склад металлов, инв. № 700/С-8163, 718 кв. м. 2. Здание «Канск», инв. № 700/С-8164, 192 кв. м. Начальная цена продажи с НДС, бел. руб. – 136 224,00. Задаток, бел. руб. – 13 622,40.
Адрес лотов: г. Могилев, ш. Гомельское, 15А. Шаг электронных торгов – 5 %. Земельный участок, на котором расположены лоты: неделимый, кадастровый номер 740100000007004614, площадь – 6.0972 га. Право постоянного пользования. На земельном участке расположены иные объекты. Переход права осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Условия: 1. Подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета электронных торгов в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола о результатах электронных торгов. 2. Условия оплаты приобретенного предмета электронных торгов согласовываются сторонами при подписании договора купли-продажи. 3. Оплатить Организатору электронных торгов вознаграждение в размере 2,5 % от цены продажи предмета электронных торгов № 120320001, 2 % от цены продажи предмета электронных торгов № 120320002, 3 % от цены продажи предмета электронных торгов № 120320003, 2 % от цены продажи предмета электронных торгов № 120320004, 1,5 % от цены продажи предмета электронных торгов № 120320005 в течение 3 банковских дней со дня утверждения протокола о результатах электронных торгов. Вознаграждение включает затраты Организатора электронных торгов. 4. Оплатить Организатору электронных торгов стоимость услуг Оператора ЭТП в течение 3 (трех) банковских дней со дня утверждения протокола о результатах электронных торгов

Размер штрафа, предусмотренный соглашением о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения электронных торгов, составляет 2 000,00 бел. руб.

Дата и время начала проведения электронных торгов 20.04.2020 с 10.00 (по времени на ЭТП «ТОРГИБЕЛ»)

Электронные торги проводятся в соответствии с регламентом ЭТП «ТОРГИБЕЛ». Детальная информация о порядке участия в электронных торгах размещена на сайте ЭТП «ТОРГИБЕЛ» (http://торги.бел).
Продавец: МОАО «Красный металлист», 212013, г. Могилев, шоссе Гомельское, д. 15а, тел. 8 (0222) 76-27-16. Организатор электронных торгов и оператор электронной торговой площадки: РУП «Институт недвижимости и оценки», 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9. Задаток перечисляется на р/с BY68BPSB30121543370789330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», BIC BPSBBY2X, г. Минск, не позже срока окончания приема документов на участие в электронных торгах. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в электронных торгах 20.04.2020. Лицо, желающее принять участие в электронных торгах в отношении нескольких предметов электронных торгов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из этих предметов. Аккредитация, регистрация и участие в электронных торгах осуществляется на ЭТП «ТОРГИБЕЛ». Окончание приема заявлений с прилагаемыми к ним документами: 15.04.2020 в 11.00. Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 25.01.2020.

☎ Организатор электронных торгов:
8 (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52
• www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

ОАО «Климовичский ликеро-водочный завод»

сообщает, что 20.04.2020 года состоятся электронные торги по продаже имущества (зданий, сооружений и оборудования),

расположенного по адресу: Могилевская область, Быховский район, аг. Грудиновка; Могилевская обл., г. Климовичи, ул. Волкова, 10; Могилевская область, Хотимский район, аг. Забелышин; Могилевская область, Костюковичский район, д. Пасека; Могилевская обл., Кричевский район, Лобковичский с/с, 4/1, 0,3 км западнее г. Кричева.

Информацию об условиях проведения электронных торгов можно уточнить на сайтах **torgi.gov.by** и **bankrot.gov.by.**

УНП 700103211

ВНИМАНИЮ ПРЕДПРИЯТИЙ, ОРГАНИЗАЦИЙ И ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ!

Комитетом «Гроднооблимущество»

ПРОВОДИТСЯ ПОВТОРНЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ЗДАНИЯ ШКОЛЫ, ИНТЕРНАТА С ПРИНАДЛЕЖНОСТЯМИ,

расположенного по адресу: Волковысский район, деревня Малая Лапеница, улица Школьная, дом 1, 1/1–1/5.

Начальная цена продажи – 61 279 рублей 44 копейки; размер задатка – 6 200 рублей.

АУКЦИОН СОСТОИТСЯ **9 апреля 2020 г. в 11.30.**

Заявки на участие в аукционе принимаются по адресу: город Гродно, улица 17 Сентября, дом 39. Последний день подачи заявлений на участие в аукционе – **3 апреля 2020 г. до 13.00.**

Подробная информация по телефонам: в городе Волковыске – (801512) 4-50-25, 4-53-83; в городе Гродно – тел.: 8 (0152) 623924, 623923, 623931.

Сайты http://www.region.grodno.by, http://www.gki.gov.by. УНП 500842593

Свидетельство о государственной регистрации ООО «Профмикс», УНП 690602878, **считать недействительным в связи с утерей.**

ЗАО «Белреализация» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: **ЗАО «Белреализация»** (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09.

Продавец: **ООО «Оптимальный Свет Плюс»** (УНП 101193046) в лице управляющего по делу о банкротстве индивидуального предпринимателя Макаренко Татьяны Петровны, тел. +375 (29) 619-36-59.

Публичные торги в форме аукциона в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены **21 апреля 2020 г**. **10.00** по адресу: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27.

Предмет торгов –
изолированное помещение (квартира),
расположенное по адресу:
г. Минск, пр-т Независимости, д. 95 А, кв. 7, 5-й этаж, общей площадью по СНБ 174,8 кв. м, общая площадь жилого помещения 160,9 кв. м, площадь жилых комнат – 101,00 кв. м, кадастровый № ЕГРНИ 500/D-70793783

Начальная цена предмета торгов – 778 467,20 бел. руб. без НДС. Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.

Для участия в торгах необходимо в срок с 19.03.2020 г. 09.00 по 20.04.2020 г. до 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, оплатить аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок оплаты предмета торгов – не позднее 15 рабочих дней со дня проведения торгов.

Извещение о проведении 15 апреля 2020 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)			
Наименование, характеристики продаваемого имущества, сведения о земельном участке	**Местонахождение предмета торгов**	**Начальная цена предмета торгов с учетом НДС, бел. руб.**	**Размер задатка, бел. руб.**
Незавершенное законсервированное «здание корпуса №2» готовностью 58 процентов и общей площадью 20354,4 кв. м, инвентарный номер в ЕГРНИ 700/U-83233; расположенное на земельном участке с кадастровым номером 740100000002005878 площадью 4,2069 га	г. Могилев, ул. Крупской, 232	542 400,00	54 000,00

Продавец имущества – ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ», ул. Социалистическая, 2, 220021, г. Минск.

Организатор торгов – государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона (с условиями) на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) по согласованию с продавцом в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **15 апреля 2020 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 20.03.2020 по 13.04.2020 включительно** в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 217-21-03 (ОАО «МАЗ» – управляющая компания холдинга «БЕЛАВТОМАЗ»).

Извещение об открытом аукционе по продаже права заключения договора аренды земельного участка для строительства объекта (ул. Соломовой) в городе Гродно 21 апреля 2020 года

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь земельного участка (га)	Кадастровый номер	Начальная цена, руб.	Сумма задатка, руб.	Ориентировочная сумма расходов по подготовке земельно-кадастровой документации, руб.	Условие продажи и целевое назначение земельного участка
1*.	Право аренды земельного участка сроком на 50 лет	ул. Соломовой	0,3738	440100000001008754	73 291,45	7 329,14	5 402,46	Строительство объекта сервисного обслуживания легковых автомобилей с объектом розничной торговли

** – земельный участок имеет ограничения.*

Победитель аукциона обязан:

в установленном порядке получить разрешение на проведение проектно-изыскательских работ и разработать строительный проект на строительство объекта в установленном порядке;

- приступить к занятию земельного участка в соответствии с целями и условиями его предоставления не позднее 6 месяцев со дня утверждения проектной документации юридическому лицу, индивидуальному предпринимателю, 1 года – гражданину;

- осуществить строительство объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.

В случае нарушения сроков проектирования и строительства в договоре аренды будут предусмотрены штрафные санкции.

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

При оформлении заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, представляет:

1. Копии платежных поручений о внесении **задатка** за подачу заявления на расчетный счет BY24 AKBB 3012 0000 4181 0400 0000 Гродненское областное управление № 400 ОАО АСБ «Беларусбанк», г. Гродно, БИК AKBBBY2X, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», с отметкой банка-отправителя об их исполнении.

Юридическое лицо: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), одну копию учредительных документов.

Физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

2. Платеж за право заключения договора аренды земельных участков осуществляется в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона.

3. Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона возместить организатору аукциона затраты, связанные с организацией и проведением аукциона, возместить расходы по подготовке документации для проведения аукциона.

4. Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с объектом.

Аукцион состоится 21 апреля 2020 года в 12.00 в здании горисполкома по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, кабинет № 407, в рабочие дни **с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 с 23 марта по 15 апреля 2020 года**. Телефоны для справок в Гродно: **(0152) 72-05-37, 72-00-10**.

Адрес сайта: **www.grodno.gov.by, gcn.by**

Нефармат

Начныя і дзённыя дарогі

Цяпер пра што ні возьміся пісаць, як у тым анекдоце, — выходзіць пра каранавірус. Але ж жыццё не прыпыняецца з прыходам альбо сыходам эпідэмій, нават калі закрываюцца межы, аб'яўляюцца каранціны, спыняецца транспарт. Праўда, як толькі грамадскі транспарт пачынае хоць крыху ліхаманіць, на першы план выходзіць хуткая дапамога пасажыру — таксі.

Нядаўна па тэлебачанні бачыла некалькі перадач запар, дзе ўдзельнікі размовы горача спрачаліся пра цяперашніх аператараў паслуг таксі. Адны з іх — рэзідэнты нашай краіны, другія кіруюць з-за мяжы: канкурэнцыя, разборкі, праблем пакуль хапае, адным словам. І калі некаторыя думаюць, што кіроўцы таксі пры гэтым шмат зарабляюць, то гэта павярхоўнае меркаванне. Ва ўсякім разе, не так даўно мне давялося камунікаваць з адным студэнтам, які спрабаваў падпрацоўваць таксістам. Ён шмат расказаў пра асаблівасці работы.

Дык вось, уладкаваўся хлопец па рэкамендацыі свайго аднакурсніка, які ўжо працаваў там. Адразу ж паставілі на работу ў начную змену. І першае ўражанне склалася, што ночку невялікі прыгранічны Брэст спіць, бо кліентаў за ноч было не вельмі шмат. Затое ўсе — каларытныя. І калі вечарам у асноўным ехалі да аўтавакзала альбо чыгуначнага вакзала, то ў поўнач «паказалі дарогу» маладому кіроўцы ў кругласутачны прадуктовы магазін «На балоце».

Цікава, што ў савецкі час гэту краму так назвала народная пагалоска, а потым назву ўзаконілі і пазначылі вялікай шыльдай. Проста гандлёвы пункт размяшчаўся на ранейшым ускрайку горада, далей былі сапраўдны балоцістыя мясціны. Дык вось дзядзька грузна ўсеўся на пярэдняе сядзенне і скамандаваў: «Па дагон». На шырока раскрытыя вочы кіроўцы ён адрэагаваў з веданнем справы: «Ты, што, першы дзень працуеш, не ведаеш, куды па гарэлку ў гэты час людзі едуць?» Ну а потым ужо папулярна растлумачыў напрамак маршрута. Дарогай пасажыр не маўчаў, расказаў амаль усю біяграфію. Пра два свае няўдалыя шлюбы ўспомніў і вывад зрабіў нечаканы: «Я спіўся, бо рана ажаніўся, абедзве аднолькава мяне пілавалі, — і параіў: — Не рабі маіх памылак, не жаніся рана». Гэтага пасажыра давялося чакаць каля крамы, потым везці дадому. А пасля яго ў салон ускочылі таксама не вельмі цярозыя, але вельмі нафарбаваныя кабеты гадоў... у раёне сарака. Яны адразу пачалі высвятляць кваліфікацыю кіроўцы, яго працоўны стаж. Маўляў, можа, ты бацьку замяняеш, і наогул, невядома, ці ёсць у цябе правы. Давялося ім прад'явіць пасведчанне, расказаць, што патрэбны стаж кіравання машынай і адпаведныя дакументы на работу маюцца. Дамачкі, якія з усіх сіл імкнуліся дэманстраваць манеры амаль што арыстакратак, ехалі, як высветлілася, не на «дваранскі сход», а ў начны клуб. Пры гэтым яны прынялі ладную дозу аперытыву дома і адчувальна перабаршчылі з парфумай. Пасля іх высадкі давялося адкрываць дзверы насцеж і грунтоўна прадзьмуць начным паветрам аўтамабіль.

«Усе астатнія пасажыры той начной змены былі адносна спакойныя, у размовы асабліва не ўступалі, адносін з кіроўцам не высвятлялі, нават навявалі сум, — расказваў далей таксіст. — Запомнілася толькі адна, непрыемна запомнілася, бо, усаджваючы ў машыну маці, моцна крычала на старую. Пажылая жанчына была з яўнымі праблемамі, але ж ці гэта нагода так лаяць яе, ды яшчэ пры старонніх чалавеку?..» На жаль, бываюць такія адносіны бацькоў і дзяцей — гэтую выснову зрабіла я, а мой малады суразмоўнік выказаўся куды больш радыкальна.

І тады я сказала: «Можаш пачынаць пісаць кнігу, як Георгій Газданаў». Дарэчы, цудоўны рускі пісьменнік першай хвалі паслярэвалюцыйнай эміграцыі. Жыў у Парыжы, надзвычай таленавіты літаратар, але на жыццё вымушаны быў зарабляць, працуючы таксістам. Напісаў цікавую кнігу «Начныя дарогі» менавіта пра сваіх пасажыраў і жыццё начнога горада.

Але яшчэ праз дзень работы ён аб'явіў, што з кнігай не атрымаецца. Калі за першую начную змену ўдалося зарабіць прыблізна 10 рублёў, то за другую, дзённую, якая ўмясціла 16 паездак, у тым ліку далёка за горад, выручка склала... 1 рубель. Выручка застаецца ў канцы змены пасля таго, як аплачваеш арэнду машыны, запраўляеш яе, мыеш, з карткі здымаецца пэўны працэнт за выклікі, а астатняе складае зарплату кіроўцы — вось пасля ўсіх вылікаў і застаўся рубель. «Гэта яшчэ нічога, — сказаў няўдачлівы таксіст, — мог бы наогул выйсці ў мінус», — і звольніўся. Што ж, студэнт, якога бацькі кормяць, можа сабе дазволіць папрацаваць два дні і звольніцца.

...А ўчора іду каля нашага супермаркета, дзе звычайна стаяць машыны таксі, і бачу, як маладзенькі кіроўца старанна апрацоўвае сурвэткай дзверцы і ручкі машыны і заадно праветрывае, адчыніўшы ўсе дзверы адразу. Правільна робіць: каранавірус рушыць па планеце. Не забывайцеся і вы, шаноўныя чытачы, пра меры бяспекі. А яшчэ памятайце, што, як усе на свеце навалы, сыдзе і гэтая. Не забывайце заўважаць, як надыходзіць вясна. Сайт Белавежскай пушчы, між іншым, паведаміў: расцвілі пралескі.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.14	19.22	12.08
Віцебск —	7.03	19.12	12.09
Магілёў —	7.04	19.12	12.08
Гомель —	7.01	19.08	12.07
Гродна —	7.29	19.37	12.08
Брэст —	7.30	19.38	12.08

Месяц

Апошняя квадра 16 сакавіка.
Месяц у сузор'і Скарпіёна.

Імяніны

Пр. Аркадзя, Канстанціна, Конана, Фёдара.
К. ДЗЕНЬ СВ. ЮСІФА. Багдана, Марка, Юзафа.

Фота Максіма ШАСТАКОВА.

ЗАЎТРА

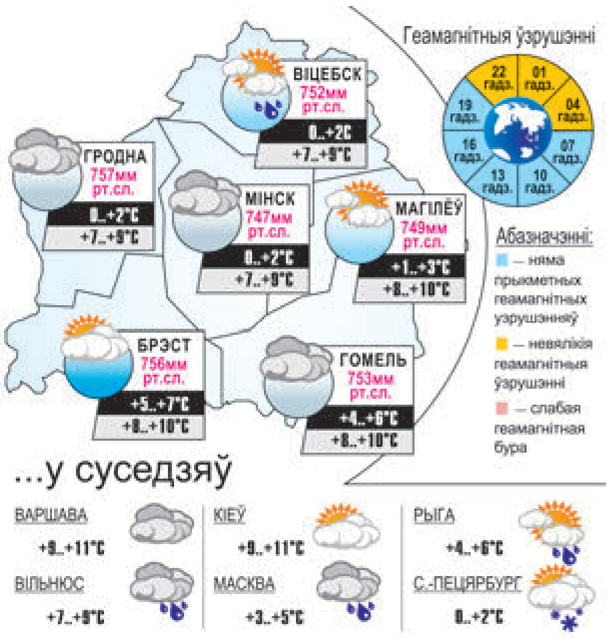

Даты Падзеі Людзі

19 САКАВІКА

У краіне

1895 год — нарадзіўся Тамаш Тамашавіч Грыб, беларускі палітычны і культурны дзеяч. Вучыўся ў Пецярбургу. Адзін з ініцыятараў стварэння і кіраўнікоў Беларускай партыі сацыялістаў-рэвалюцыянераў. У 1919-м выдаваў у Вільні орган левай фракцыі Беларускай сацыялістычнай грамады — газету «Грамадзянін». Аўтар артыкулаў па гісторыі.

1900 год — нарадзіўся (цяперашні Драгічынскі раён) Севярын Віславух, беларускі і польскі гісторык, грамадскі дзеяч. У 1927-м скончыў Віленскі ўніверсітэт і выкладаў у ім. У 1945—1946 гадах загадчык кафедры гісторыі дзяржаўнага ладу Польшчы ў Лодзінскім універсітэце, з 1946-га — кафедры гісторыі дзяржавы і права Польшчы ў Вроцлаўскім універсітэце. Вывучаў гісторыю ВКЛ. Даследаваў сацыяльную структуру, рэлігійныя адносіны, працэсы русіфікацыі і паланізацыі ў Заходняй Беларусі, дзейнасць КПЗБ. Выступаў у друку ў абарону беларускай культуры, выкладаў гісторыю ў беларускіх школах. У 1930-м быў адным з заснавальнікаў НДІ Усходняй Еўропы ў Вільні, узначальваў аддзел меншасцяў, выкладаў у яго вышэйшай школе.

1940 год — нарадзілася Яўгенія Сцяпанаўна Фалей, беларускі гісторык.

1970 год — нарадзіўся Вячаслаў Барысавіч Марозаў, беларускі спартсмен (скачкі на батуце), майстар спорту СССР (1986), майстар спорту Беларусі міжнароднага класа (1993), заслужаны майстар спорту Беларусі (1995).

У свеце

1885 год — у Расіі ўрадавым распараджэннем дзяржаўным прадпрыемствам было дазволена выпускаць паляўнічыя стрэльбы. Пачаўся выпуск паляўнічай зброі Дзяржаўным аб'яднаннем «Іжмаш» (Удмуртыя).

1900 год — нарадзіўся Фрэдэрык Жаліо-Кюры, французскі фізік і грамадскі дзеяч, замежны член-карэспандэнт АН СССР, лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіцы (1935), Міжнароднай прэміі міру (1951).

1930 год — нарадзіўся Барыс Цімафеевіч Штокалаў, расійскі спявак (бас), саліст Марыінскага тэатра, народны артыст СССР (1966). Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Расіі (1976), Дзяржаўнай прэміі СССР (1981). Аўтар кнігі «Гары, мая зорка».

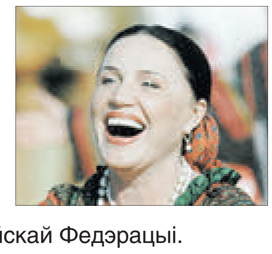

1950 год — нарадзілася Надзея Георгіеўна Бабкіна, расійская спявачка, заснавальніца (1975) і мастацкі кіраўнік Маскоўскага дзяржаўнага музычнага тэатра фальклору «Руская песня» і ансамбля песні і танца «Казачы круг», народная артыстка Расійскай Федэрацыі.

1950 год — сусветны кангрэс прыхільнікаў міру ў Стакгольме прыняў заклік аб безумоўнай забароне атамнай зброі як зброі застрашэння і масавага знішчэння людзей і прызнанні ваенным злачынцам урада, які першы яе скарыстае. У дакуменце ўпершыню быў ужыты выраз «людзі добрай волі ўсяго свету», які ўвайшоў у большасць заходнееўрапейскіх моў. Заклік падтрымалі 700 мільёнаў чалавек больш чым у 100 краінах планеты.

1955 год — нарадзіўся Брус Уіліс, амерыканскі акцёр і музыкант. Здымаўся ў фільмах «Моцны арэшак», «Крымінальнае чтыво», «Горад грахоў», «Пяты элемент», «Герой-адзіночка» і іншых.

УСМІХНЕМСЯ

Руская рулетка нашых дзён: вялікая кампанія сяброў збіраецца адзначыць імяніны, ведаючы, што адзін з іх толькі што вярнуўся з Італіі, а другі быў у Кітаі.

Жывеш сабе шчаслівы, упэўнены, што ў цябе няма ворагаў, — і раптам высвятляецца, што ты ў іх ёсць!

У сям'і спрэчка, хто пойдзе ў садок забіраць сына:

— Я табе футра падарыў? Новыя боты падарыў?

— Ну.

— Вось ты і ідзі!

— А чаму не ты?

— У чым? У шкарпэтках і пене для галення?!

Цяжка плыць супраць цячэння, асабліва калі па цячэнні плывуць кракадзілы.

Аналітыкі падлічылі: калі адмовіцца ад штодзённага пачка цыгарэт, за год можна лёгка адкласці грошай на замежную паездку, скажам, у Прагу.

Я не палю. Пытанне: хто замест мяне ў Празе?!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмны – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі — 287 18 81.

прыём рэкламы тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 949.

Нумар падпісаны ў 19.30 18 сакавіка 2020 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12